

Nr 32

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 8 februari 1957 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 71, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

2) förordning angående ändrad lydelse av 10 § och 11 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 577) om statlig förmögenhetsskatt;

3) förordning angående ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt; samt

4) förordning om ändrad lydelse av 22 § 1 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623).

Rörande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås fortsatt successiv avveckling av fastighetsbeskattningen samt vissa åtgärder för att i beskattningshänseende neutralisera verkningarna av den höjning av taxeringsvärdena som kan förutses vid 1957 års allmänna fastighetstaxering.

Sälunda föreslås att det s. k. repartitionstalet för fastighetsbeskattningen sänkes från nuvarande 4 till 2,5.

I propositionen föreslås vidare att intäkt av en- och tvåfamiljsfastighet, som f. n. beräknas efter 3 procent av taxeringsvärdet, skall beräknas efter 2,5 procent av det nya taxeringsvärdet. Därjämte skall för fastighet av nämnt slag, vilken av ägaren nyttjas såsom bostad, medgivas ett extra avdrag å 200 kronor.

Skattepliktsgränsen för byggnad på annans mark, som enligt stadgandet i 5 § 4 mom. kommunalskattelagen utgör 500 kronor, föreslås höjd till 3 000 kronor.

I syfte att gynna sparandet föreslås att det extra avdrag om 100 kronor för ensamstående och 200 kronor för äkta makar gemensamt som f. n. medges vid beräkning av inkomst av kapital höjes till 300 kronor för ensamstående och till 600 kronor för äkta makar gemensamt.

Slutligen föreslås att beloppet för skattefri förmögenhet och för skattefri kvarlåtenskap höjes från 50 000 kronor till 80 000 kronor.

De ovannämnda *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 5 § 4 mom., 24 § 2 mom., 25 § 3 mom., 39 § 3 mom. och 47 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 samt anvisningarna till 47 § samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(*Nuvarande lydelse*)

5 §.

4 m o m. Därest värdet av byggnad eller med varandra sammanhängande byggnader, som äro uppförda å mark, för vilken garantibelopp icke skall upptagas såsom skattepliktig inkomst för byggnadsägaren, understiger 500 kronor, föreligger icke skatteplikt för byggnaden eller byggnaderna.

24 §.

2 m o m. Är annan fastighet inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) och föreligger ej fall, som avses nedan i sista stycket, skall såsom intäkt av fastigheten upptagas ett belopp motsvarande för helt år räknat *tre* procent av fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret. Finnes ej taxeringsvärde åsatt för året näst före taxeringsåret, beräknas intäkten på grundval av fastighetens värde, uppskattat enligt de grunder, som gällt för åsättande av taxeringsvärde för året näst före taxeringsåret.

Vad i — — — — — använda fastighetsdelen.

Har fastighet, — — — — — icke ske.

Vad i — — — — — publikt boställe.

25 §.

3 m o m. I fråga — — — liknande avgäld.

(*Föreslagen lydelse*)

5 §.

4 m o m. Därest värdet av byggnad eller med varandra sammanhängande byggnader, som äro uppförda å mark, för vilken garantibelopp icke skall upptagas såsom skattepliktig inkomst för byggnadsägaren, understiger 3 000 kronor, föreligger icke skatteplikt för byggnaden eller byggnaderna.

24 §.

2 m o m. Är annan fastighet inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) och föreligger ej fall, som avses nedan i sista stycket, skall såsom intäkt av fastigheten upptagas ett belopp motsvarande för helt år räknat *två och en halv* procent av fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret. Finnes ej taxeringsvärde åsatt för året näst före taxeringsåret, beräknas intäkten på grundval av fastighetens värde, uppskattat enligt de grunder, som gällt för åsättande av taxeringsvärde för året näst före taxeringsåret.

25 §.

Utöver avdrag som i föregående stycke sägs må dock fysisk person, som blivit för året näst före taxer-

¹ Senaste lydelse av 5 § 4 mom. och anvisningarna till 47 § se 1953: 400, av 24 § 2 mom. se 1954: 43, av 25 § 3 mom. se 1954: 51, av 39 § 3 mom. se 1955: 122 samt av 47 § se 1954: 44.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

ringsåret eller för taxeringsåret mantalsskriven å honom tillhörig fastighet, som avses i 24 § 2 mom., i fråga om nämnda fastighet åtnjuta ett extra avdrag med, för helt år räknat, 200 kronor dock högst med det belopp, som jämlikt sistnämnda lagrum skall upplagas såsom intäkt av fastigheten. Äger skattskyldig endast del av fastigheten, skall avdraget i motsvarande mån nedsättas. Vad i detta stycke stadgas skall gälla jämväl beträffande oskift dödsbo under förutsättning att någon delägare i boet blivit mantalsskriven å fastigheten.

Har fastighet, — — — — — använda fastighetsdelen.

39 §.

3 m o m. Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 100 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levttillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 200 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

(Se vidare anvisningarna.)

47 §.

För fastighet, som året näst före taxeringsåret varit skattepliktig, beräknas garantibelopp till *fyra* procent av fastighetens taxeringsvärde förstnämnda år. Garantibeloppet upptages inom den kommun, där fastigheten är belägen, såsom skattepliktig inkomst för fastighetens ägare. Såsom ägare anses jämväl den, vilken innehar fastighet med fideikommissrätt eller eljest utan vederlag besitter fastighet på grund av testamentariskt förordnande.

Vad som — — — — — anslagen jord.

39 §.

3 m o m. Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 300 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levttillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 600 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

(Se vidare anvisningarna.)

47 §.

För fastighet, som året näst före taxeringsåret varit skattepliktig, beräknas garantibelopp till *två och en halv* procent av fastighetens taxeringsvärde förstnämnda år. Garantibeloppet upptages inom den kommun, där fastigheten är belägen, såsom skattepliktig inkomst för fastighetens ägare. Såsom ägare anses jämväl den, vilken innehar fastighet med fideikommissrätt eller eljest utan vederlag besitter fastighet på grund av testamentariskt förordnande.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Såsom innehavare — — — — — såsom innehavare.

Skall avkastning — — — — — fastighetens skogsvärde.

Där beträffande — — — — — ingående skogsvärdet.

Garantibelopp beräknas — — — — — hänsyn härtill.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 47 §.

till 47 §.

Till ledning — — — — — följande e x e m p e l.

1. Har rörelseidkare, som använder av honom ägd fastighet i rörelsen, gjort sådan omläggning av räkenskapsår att beskattningsåret kommit att omfatta 9 månader, beräknas garantibeloppet till 9/12 av det belopp, som motsvarar *fyra* procent av fastighetens taxeringsvärde. Har beskattningsåret kommit att omfatta 15 månader, beräknas garantibeloppet till 15/12 av nyss angivet belopp.

2. Har i fall, då beskattningsår sammanfaller med kalenderår, fastighet bytt ägare den 1 september beskattningsåret, beräknas garantibeloppet för den tidigare ägaren till 8/12 och för den nye ägaren till 4/12 av det belopp, som motsvarar *fyra* procent av fastighetens taxeringsvärde.

3. Har en rörelseidkare gjort sådan omläggning av räkenskapsår att det beskattningsår, som ligger till grund för 1958 års taxering, omfattar tiden 1/7 1956—31/12 1957 samt har han för sin rörelse förvärvat en fastighet den 1 september 1956 och en annan fastighet den 1 april 1957, beräknas garantibeloppet vid nyssnämnda taxering för förstnämnda fastighet till 16/12 och för sistnämnda fastighet till 9/12 av vad som motsvarar *fyra* procent av respektive fastigheters taxeringsvärden.

1. Har rörelseidkare, som använder av honom ägd fastighet i rörelsen, gjort sådan omläggning av räkenskapsår att beskattningsåret kommit att omfatta 9 månader, beräknas garantibeloppet till 9/12 av det belopp, som motsvarar *två och en halv* procent av fastighetens taxeringsvärde. Har beskattningsåret kommit att omfatta 15 månader, beräknas garantibeloppet till 15/12 av nyss angivet belopp.

2. Har i fall, då beskattningsår sammanfaller med kalenderår, fastighet bytt ägare den 1 september beskattningsåret, beräknas garantibeloppet för den tidigare ägaren till 8/12 och för den nye ägaren till 4/12 av det belopp, som motsvarar *två och en halv* procent av fastighetens taxeringsvärde.

3. Har en rörelseidkare gjort sådan omläggning av räkenskapsår att det beskattningsår, som ligger till grund för 1958 års taxering, omfattar tiden 1/7 1956—31/12 1957 samt har han för sin rörelse förvärvat en fastighet den 1 september 1956 och en annan fastighet den 1 april 1957, beräknas garantibeloppet vid nyssnämnda taxering för förstnämnda fastighet till 16/12 och för sistnämnda fastighet till 9/12 av vad som motsvarar *två och en halv* procent av respektive fastigheters taxeringsvärden.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling och skall, såvitt avser 5 § 4 mom., första gången tillämpas vid 1957 års allmänna fastighetstaxering. I övrigt skola äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om 1957 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1957 eller tidigare år.

Förslag

till

**förordning angående ändrad lydelse av 10 § och 11 § 1 mom. förordningen
den 26 juli 1947 (nr 577) om statlig förmögenhetsskatt**

Härigenom förordnas, att 10 § och 11 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig förmögenhetsskatt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

10 §.

Fysisk person, oskift dödsbo, utländskt bolag eller i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt omförmäld familjestiftelse skall icke utgöra statlig förmögenhetsskatt, därest den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 80 000 kronor.

Ej heller — — — 5 000 kronor.

11 §.

1 mom. Statlig förmögenhetsskatt skall för fysisk person, oskift dödsbo, utländskt bolag samt i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt omförmäld familjestiftelse utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 100 000 kronor: fem promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 80 000 kronor, dock lägst en krona;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

100 000 men icke	150 000 kr.:	100 kr. för	100 000 kr. och	8 ⁰ / ₁₀₀ av återstoden;
150 000 » »	200 000 » :	500 » »	150 000 » »	10 ⁰ / ₁₀₀ » » ;
200 000 » »	400 000 » :	1 000 » »	200 000 » »	13 ⁰ / ₁₀₀ » » ;
400 000 » »	1 000 000 » :	3 600 » »	400 000 » »	16 ⁰ / ₁₀₀ » » ;
1 000 000 kr.		: 13 200 » »	1 000 000 » »	18 ⁰ / ₁₀₀ » » .

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1957 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1957 eller tidigare år.

¹ Senaste lydelse se 1952: 407.

Förslag
till
förordning angående ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 581)
om kvarlåtenskapsskatt

Härigenom förordnas, att 9, 17, 18, 20, 21 och 28 §§ förordningen den 26 juli 1947 om kvarlåtenskapsskatt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

9 §.

Kvarlåtenskap är fri från skatt enligt denna förordning, därest värdet av kvarlåtenskapen icke överstiger 80 000 kronor.

I övrigt beräknas skatten enligt denna

T a r i f f.

Kvarlåtenskapsskatten utgör:
när kvarlåtenskapen icke överstiger 100 000 kronor: 10 procent av det belopp varmed kvarlåtenskapen överstiger 80 000 kronor; samt
när kvarlåtenskapen överstiger

100 000 men icke	200 000 kr.:	2 000 kr. för	100 000 kr. och	15 %	av återstoden;	
200 000 »	»	300 000 » :	17 000 » »	200 000 » »	20 % »	» ;
300 000 »	»	500 000 » :	37 000 » »	300 000 » »	25 % »	» ;
500 000 »	»	1 000 000 » :	87 000 » »	500 000 » »	30 % »	» ;
1 000 000 »	»	2 000 000 » :	237 000 » »	1 000 000 » »	35 % »	» ;
2 000 000 »	»	5 000 000 » :	587 000 » »	2 000 000 » »	40 % »	» ;
5 000 000 kr.		: 1 787 000 »	»	5 000 000 » »	50 % »	» .

Vid tillämpning — — — hundratal kronor.

17 §.

Gåva är fri från skatt enligt denna förordning, då gåvans värde icke överstiger 80 000 kronor. För annan gåva beräknas skatten på sätt nedan sägs.

För gåva till den, som vid tiden för gåvan är närmast till arv efter givaren, så ock för gåva till avkomling efter arvinge som nyss sagts, skall kvarlåtenskapsskatten beräknas enligt den i 9 § intagna tariffen och med hänsyn tagen till givarens förmögenhet, gåvans värde däri inräknat, vid tiden för gåvan. Skatten skall beräknas allenast å det belopp, varmed gåvans värde överstiger 80 000 kronor, och utgå efter den eller de procentsatser som skolat tillämpas, därest skatt skolat uttagas för hela förmögenheten och nyssnämnda belopp utgjort den högst beskattade delen därav. Därest givaren var gift, skall vad i detta stycke sägs om givarens förmögenhet i stället avse den del av makarnas förmögenhet, som enligt 15 § 1 mom. arvsskatteförordningen beräknas vid bodelning eller boskifte tillfalla givaren, dock att givarens förmögenhet icke må beräknas till lägre belopp än gåvan.

För annan — — — efter givaren.

18 §.

Vid beräkning huruvida gåva, som avses i 17 § andra stycket, uppgår till skattepliktigt belopp skall sammanläggning ske av den ifrågavarande gåvan och alla av samme givare inom loppet av tio år dessförinnan bort-

¹ Senaste lydelse se 1952: 412.

givna, förut icke beskattade gåvor av det slag som i nyssnämnda författningsrum avses; och skall därvid, om under nämnda tid förekommit gåva eller gåvor som förut beskattats, gåvan eller gåvorna till ett belopp av 80 000 kronor anses såsom en icke beskattad gåva. Skatten för gåvornas sammanlagda belopp bestämmes såsom om fråga vore om en gåva och beräknas med hänsyn till givarens på sätt i 17 § andra stycket sägs beräknade förmögenhet eller hans andel i makarnas förmögenhet vid tiden för den senaste gåvan.

Vid beräkning — — — är fråga.

Vid sammanläggning — — — skall utgå.

20 §.

Har förmånstagare insatts till livförsäkring, som är så avtalad att premiebetalningen skall vara fullgjord under en tid understigande tio år eller för vilken under något år erlagts premie, som uppgår till mer än en femtedel av sammanlagda beloppet av de premier, som skola erläggas därest premiebetalningen lika fördelats på tio år från avtalets slutande, och är försäkringens ägare svensk medborgare eller här i riket bosatt utlänning, inträder under dennes livtid skyldighet att erlagga kvarlåtenskapsskatt såsom för gåva då på grund av försäkringsavtalet utbetalning sker till förmånstagaren, dock endast om för försäkringen erlagts premier till ett sammanlagt belopp överstigande 80 000 kronor.

I nu — — — motsvarande tillämpning.

21 §.

Efterlämnar svensk medborgare eller utlänning, som vid sin död var bosatt här i riket, livförsäkring, till vilken förmånstagare insatts, och har icke enligt 20 § för försäkringen erlagts kvarlåtenskapsskatt såsom för gåva, inträder, om premiebetalningen påbörjats eller genom engångsbetalning fullgjorts inom tio år före dödsfallet och för försäkringen erlagts premier till sammanlagt belopp överstigande 80 000 kronor, vid dödsfallet skyldighet att för försäkringen erlagga skatt såsom för kvarlåtenskap.

Efterlämnar den — — — erlagda premierna.

Vid skattens bestämmande skall sammanlagda beloppet av de erlagda premierna, i den mån detsamma överstiger 80 000 kronor, läggas till den i 7 § angivna kvarlåtenskapen samt skatten beräknas enligt den i 9 § intagna tariffen å sammanlagda värdet av kvarlåtenskapen och nämnda premiebelp; skolande därvid iakttagas, att det belopp, varmed kvarlåtenskapen sålunda ökas, icke i något fall må överstiga värdet av vad som tillfallit förmånstagaren.

Skall jämlikt 104 § andra stycket lagen om försäkringsavtal viss del av försäkringsbeloppet tillfalla efterlevande make och understiger den återstående delen av försäkringsbeloppet summan av de erlagda premierna, föreligger icke skattskyldighet för större del av premiebelpet än som motsvarar den återstående delen av försäkringsbeloppet minskad med 80 000 kronor.

Är efterlevande — — — boets behållning.

28 §.

Där någon i enlighet med lagen om försäkringsavtal blivit insatt såsom förmånstagare, åligger det försäkringsgivaren att inom en månad efter erhållen vetskap om händelse, som enligt denna förordning medför skattskyldighets inträde, lämna skriftlig uppgift härom till vederbörande beskattningsmyndighet och därvid enligt de närmare föreskrifter, som meddelas av Konungen, jämväl uppgiva övriga förhållanden av betydelse för skattens be-

stämmande; dock skall nu stadgad skyldighet icke gälla, där summan av de för försäkringen eller, där fråga är om flera försäkringar, för desamma erlagda premierna ej överstiger 80 000 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1958.

Äldre bestämmelser skola dock fortfarande gälla beträffande kvarlåtenskap efter den, som avlidit före den 1 januari 1958, samt beträffande gåva, därest före nämnda dag gåvan blivit fullbordad eller handling, innefattande giltig utfästelse om gåva av lös egendom, överlämnats till mottagaren. Likaledes skola äldre bestämmelser gälla beträffande livförsäkring, på grund av vilken utbetalning till förmånstagaren skett före nämnda dag, eller beträffande livförsäkring efter den som avlidit före samma dag.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 22 § 1 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623)

Härigenom förordnas, att 22 § 1 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

22 §.

22 §.

1 mom. Nedannämnda skattskyldiga — — — (s j ä l v d e k l a r a t i o n), nämligen:

1 mom. Nedannämnda skattskyldiga — — — (s j ä l v d e k l a r a t i o n), nämligen:

1) aktiebolag och — — — ekonomiska intressen,

1) aktiebolag och — — — ekonomiska intressen,

2) annan juridisk — — — 100 kronor,

2) annan juridisk — — — 100 kronor,

3) fysisk person, — — — 100 kronor,

3) fysisk person, — — — 100 kronor,

4) fysisk eller juridisk person, vilkens tillgångar av den art, som anges i 3 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt, vid beskattningsårets utgång haft ett värde överstigande 50 000 kronor eller, såvitt angår sådan juridisk person som avses i 6 § 1 mom. b) nämnda förordning, 5 000 kronor, samt

4) fysisk eller juridisk person, vilkens tillgångar av den art, som anges i 3 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt, vid beskattningsårets utgång haft ett värde överstigande 80 000 kronor eller, såvitt angår sådan juridisk person som avses i 6 § 1 mom. b) nämnda förordning, 5 000 kronor, samt

5) fysisk eller — — — skattepliktig inkomst.

5) fysisk eller — — — skattepliktig inkomst.

Vid bedömandet — — — statlig förmögenhetsskatt.

Vid bedömandet — — — statlig förmögenhetsskatt.

Hava makar, — — — och förmögenhet.

Hava makar, — — — och förmögenhet.

(Nuvarande lydelse)

Skall skattskyldig — — — deklara-
tionsskyldighetens bedömande.
Vid tillämpning — — — riket bo-
satta.
I fråga — — — den avlidne.

(Föreslagen lydelse)

Skall skattskyldig — — — dekla-
rationsskyldighetens bedömande.
Vid tillämpning — — — riket bo-
satta.
I fråga — — — den avlidne.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1958.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

A) de likalydande motionerna I: 409 av herr *Werner m. fl.* och II: 509 av herr *Onsjö m. fl.*, vari hemställdts,

»1) att riksdagen måtte besluta, att det i propositionen föreslagna schablonavdraget å 200 kronor vid beräkning av inkomst av en- och tvåfamiljsfastighet även må gälla vid beräkning av värdet av bostadsförmån å jordbruksfastighet, som bebos av ägaren, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig författningstext;

2) att riksdagen med avslag på Kungl. Maj:ts förslag om höjning av det extra avdrag, som f. n. medges vid beräkning av inkomst av kapital, i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag till sådana åtgärder för stimulerande av nysparandet, att sparandet i form av amortering av skuld kan premieras i samma utsträckning som övrigt sparande»;

B) de likalydande motionerna I: 410 av herr *Sörlin m. fl.* och II: 510 av herr *Jacobson* i *Vilhelmina m. fl.*, vari hemställdts, att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 71 måtte besluta att vid sänkning av repartitionstalet till 2,5 kompensation skall utgå till vissa kommuner i enlighet med vad i motionerna anförts;

C) de likalydande motionerna I: 412 av herr *Spetz m. fl.* och II: 522 av herr *Sjölin m. fl.*, vari hemställdts,

I) att riksdagen med ändring av vad Kungl. Maj:t föreslagit i propositionen nr 71 måtte besluta

1) dels höja det av departementschefen föreslagna avdraget om 200 kronor vid schablontaxering för en- och tvåfamiljsfastigheter till 400 kronor, dels utsträcka detta avdrag att gälla alla fastigheter, som äges av fysisk person och vilka taxeras enligt 24 § 2 mom. KL så att det t. ex. även kommer att omfatta sommarstugor,

2) avslå den av departementschefen föreslagna ändringen av 5 § 4 mom. KL och i stället antaga ett tillägg till 47 § samma lag av innehåll, att garanti-belopp skall angivas i hela hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller, samt

II) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig lagtext;

D) de likalydande motionerna I: 413 av herr *Spetz* och II: 523 av herr *Sjölin m. fl.*, vari hemställdts, »att riksdagen vid behandlingen av Kungl.

Maj:ts proposition nr 71 måtte besluta sådan ändring av gällande regler, att s. k. garantibelopp för fastighet vid den kommunala fastighetsbeskattningen skall beräknas på fastighetens taxeringsvärde minskat med 20 000 kronor, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig lagtext»;

E) de likalydande motionerna I: 414 av herrar *Hansson* och *Anders Johansson* samt II: 519 av herr *Strandh m. fl.*, vari hemställt, »att riksdagen måtte besluta att vid enhetligt repartitionstal för fastighetsbeskattningen detta bestämmes till 2,0, alternativt att vid olika repartitionstal repartitions-talet för skogsmark och växande skog icke bestämmes högre än till 2,0»;

F) de likalydande motionerna I: 415 av herrar *Birke* och *Arrhén* samt II: 521 av herr *Bengtsson* i Göteborg *m. fl.*, vari hemställt, att riksdagen måtte antaga det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändring dels att 25 § 3 mom. bibehåller sin nuvarande lydelse, dels 24 och 47 §§ samt anvisningarna till 47 § får följande lydelse.

24 §.

2 mom. Är annan fastighet inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) och föreligger ej fall, som avses nedan i sista stycket, skall såsom intäkt av fastigheten upptagas ett belopp motsvarande för helt år räknat en och en halv procent av fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret. Finnes ej taxeringsvärde åsatt för året näst före taxeringsåret beräknas intäkten på grundval av fastighetens värde, uppskattat enligt de grunder, som gällt för åsättande av taxeringsvärde för året näst före taxeringsåret.

47 §.

För fastighet, som året näst före taxeringsåret varit skattepliktig, beräknas garantibelopp till en och en halv procent av fastighetens taxeringsvärde förstnämnda år. Garantibeloppet upptages inom den kommun, där fastigheten är belägen, såsom skattepliktig inkomst för fastighetens ägare. Såsom ägare anses jämväl den, vilken innehar fastighet med fideikommissrätt eller eljest utan vederlag besitter fastighet på grund av testamentariskt förordnande.

Anvisningar

till 47 §.

Till ledning — — — följande exempel.

1. Har rörelseidkare, som använder av honom ägd fastighet i rörelsen, gjort sådan omläggning av räkenskapsår att beskattningsåret kommit att omfatta 9 månader, beräknas garantibeloppet till 9/12 av det belopp, som motsvarar en och en halv procent av fastighetens taxeringsvärde. Har be-

skattningsåret kommit att omfatta 15 månader, beräknas garantibeloppet till 15/12 av nyss angivet belopp.

2. Har i fall, då beskattningsår sammanfaller med kalenderår, fastighet bytt ägare den 1 september beskattningsåret, beräknas garantibeloppet för den tidigare ägaren till 8/12 och för den nye ägaren till 4/12 av det belopp, som motsvarar en och en halv procent av fastighetens taxeringsvärde.

3. Har en rörelseidkare gjort sådan omläggning av räkenskapsår att det beskattningsår, som ligger till grund för 1958 års taxering, omfattar tiden 1/7 1956—31/12 1957 samt har han för sin rörelse förvärvat en fastighet den 1 september 1956 och en annan fastighet den 1 april 1957, beräknas garantibeloppet vid nyssnämnda taxering för förstnämnda fastighet till 16/12 och för sistnämnda fastighet till 9/12 av vad som motsvarar en och en halv procent av respektive fastigheters taxeringsvärden.

G) de likalydande motionerna I: 416 av herr *Lindblom m. fl.* och II: 520 av herr *Ahlsten m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen i samband med behandlingen av proposition nr 71 måtte besluta att bostäder upplåtna åt föreståndare i församlingar anställda inom andra trossamfund än svenska kyrkan i beskattningshänseende jämställas med tjänstebostad åt präst i svenska kyrkan samt att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderlig lagtext»;

H) de likalydande motionerna I: 417 av herr *Hagberg m. fl.* och II: 525 av herr *Nilsson i Svalöv m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 71 i vad avser ändring i kommunalskattelagen och i stället för sin del antaga följande

Förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 5 § 4 mom., 24 §, 25 § 1 mom., 39 § 3 mom., 45 §, 46 § 1 mom. samt 47 och 58 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 ävensom anvisningarna till 19 §, till 24 § punkterna 2 och 3, till 25 §, till 36 § punkt 1, till 38 § punkt 2, till 47 §, till 54 § punkt 1, till 58 § samt till 60 § skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives samt att 25 § 3 och 4 mom. ävensom anvisningarna till 24 § punkt 6 och till 39 § punkt 3 samma lag skola upphöra att gälla.

5 §.

4 mom. Därest värdet av byggnad eller med varandra sammanhängande byggnader, som äro uppförda å mark, för vilken garantibelopp icke skall upptagas såsom skattepliktig inkomst för byggnadsägaren, understiger 3 000 kronor, föreligger icke skatteplikt för byggnaden eller byggnaderna.

24 §.

Till intäkt av annan fastighet skall, där ej annat föranledes av vad nedan i andra stycket stadgas, hänföras vad av fastighet här i riket, som taxerats såsom annan fastighet, kommit ägaren till godo, såsom:

hyresvärdet av — — — frälseränta.

Har fastighet — — — 30 § 2 mom.

Förmån av — — — särskilt redovisas.

Där fastighet tillhört bostadsförening eller bostadsaktiebolag, skall hyresvärdet för bostad eller annan förmån från fastigheten, som tillkommit medlem av föreningen eller delägare i bolaget, ävensom utdelning från föreningen eller bolaget, som utgått annorledes än å andel eller aktie, räknas såsom medlemmens eller delägarens intäkt av fastigheten. Såsom föreningens eller bolagets intäkt av samma fastighet räknas vad som till föreningen eller bolaget influtit från fastigheten ävensom avgifter eller andra inbetalningar, som medlem eller delägare i sådan egenskap haft att utgöra till föreningen eller bolaget, till den del desamma icke äro att anse såsom kapitaltillskott.
(Se vidare anvisningarna.)

25 §.

1 mom. Från bruttointäkten av annan fastighet må avdrag göras för omkostnader, såsom för:

brandförsäkring, reparation — — — till fastigheten;
ränta å lånat, i fastigheten nedlagt kapital.

Medlem av bostadsförening eller delägare i bostadsaktiebolag äger njuta avdrag för ovan angivna omkostnader, såvitt de bestritts direkt av honom själv, ävensom för sådana avgifter och andra inbetalningar till föreningen eller bolaget, som icke äro att anse såsom kapitaltillskott.

Har bostadsförening eller bostadsaktiebolag lämnat sina medlemmar eller delägare utdelning annorledes än å andelar eller aktier, äger föreningen eller bolaget njuta avdrag för vad sålunda under beskattningsåret utdelats, dock ej för större belopp av det utdelade än som motsvarar beloppet av de inbetalningar från medlemmarna eller delägarna, vilka icke äro att anse såsom kapitaltillskott.

39 §.

3 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 300 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 600 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

45 §.

Vid beräkning — — — motsvarande garantibeloppet.

Oaktat garantibelopp — — — nämnda kostnad. Vidare äger medlem av bostadsförening eller delägare i bostadsaktiebolag, som med bostadsrätt eller liknande besittningsrätt innehaft lägenhet i föreningen eller bolaget tillhörig fastighet, tillgodonjuta den del av avdraget, som på lägenheten belöper.

46 §.

1 mom. Därest vid — — — samma kommun.
Avdrag är — — — av förvärvskällan.

47 §.

För fastighet, som året näst före taxeringsåret varit skattepliktig, beräknas garantibelopp till en och en halv procent av fastighetens taxeringsvärde förstnämnda år. Garantibeloppet upptages — — — testamentariskt förordnande.

Vad som — — — anslagen jord.

Såsom innehavare — — — såsom innehavare.

Skall avkastning — — — fastighetens skogsvärde.

Där beträffande — — — ingående skogsvärdet.

Garantibelopp beräknas — — — hänsyn härtill.

(Se vidare anvisningarna.)

58 §.

Där inkomst av rörelse, efter ty i 57 § är sagt, skall tagas till beskattning i mera än en kommun, skall i fråga om inkomstens fördelning gälla följande. I kommun, där den skattskyldige tillhörig, i rörelsen använd skattepliktig fastighet är belägen, beskattas så stor del av inkomsten som motsvarar tre och en halv procent av fastighetens för beskattningsåret gällande taxeringsvärde (fastighetsandel). Förslår ej inkomsten härtill och finnas flera sådana kommuner, skall inkomsten fördelas mellan dem i förhållande till de inom varje kommun belägna fastigheternas taxeringsvärde.

Vad efter avräkning av dylika fastighetsandelar återstår av inkomsten beskattas i fråga om:

bankrörelse i — — — inom kommunen.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 19 §.

Fattigunderstöd, begravningshjälp samt underhåll, som lämnats fånge eller patient å hospital m. m. dyl., är icke att hänföra till skattepliktig inkomst. Detsamma gäller i fråga om till andra föreningar än bostadsföreningar inflytna medlemsavgifter (jfr 24 § sista stycket).

Bestämmelsen att — — — sistnämnda lag.

till 24 §.

2. Såsom av näst sista stycket i 24 § framgår, skall — — — av bostadsvärdet.

Om däremot — — — uppgivna intäkterna.

Föreligger handelsträdgårdsrörelse — — — av rörelse.

3. Med bostadsförening — — — eller bolaget.

Såsom intäkt för bostadsförening eller bostadsaktiebolag och såsom avdragsgill utgift för medlem eller delägare räknas sådan inbetalning av medlem eller delägare, som icke är att anse som kapitaltillskott. Inbetalning, som är att anse såsom kapitaltillskott, räknas icke såsom intäkt för föreningen eller bolaget och får av medlemmen eller delägaren avdragas.

Med kapitaltillskott menas dels medlems inbetalning å insats i föreningen och delägars inbetalning å aktie dels ock sådan ytterligare inbetalning av medlem eller delägare, som är avsedd att inom föreningen eller bolaget användas för fondering såsom genom kapitalavbetalning å skuld eller genom ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förbättring av fastigheten eller genom annan stadigvarande kapitalplacering. Där lägenhet är upplåten med hyresrätt och således icke med bostadsrätt eller liknande besittningsrätt, skall dock icke någon del av hyresavgiften anses såsom kapitaltillskott. Verkställas fondering inom förening eller bolag, utan att det framgår vilka medel därför användas, skola i första hand anses för fondering använda andra medel än medlemmarnas eller delägarnas inbetalningar under beskattningsåret eller de under året influtna hyror för lägenheter, som varit uthyrda till andra än medlemmar eller delägare i denna deras egenskap. Vad härefter återstår av det till fondering använda beloppet skall fördelas på nämnda inbetalningar och hyror efter deras inbördes storlek och skall vad därvid belöper på de inbetalningar, som verkställts för de med bostadsrätt eller liknande besittningsrätt upplåtna lägenheterna, anses såsom kapitaltillskott.

Utdelning från bostadsförening eller bostadsaktiebolag, som utgår i förhållande till innehavda aktier eller andelar, räknas ej såsom intäkt av fastigheten utan såsom intäkt av kapital (se 38 § och punkt 2 av anvisningarna till nämnda paragraf) eller undantagsvis såsom intäkt av rörelse.

till 25 §.

1. Bestämmelsen om — — — fri bostad.
2. Avdrag medgives för — — — under beskattningsåret.
3. Avdrag för värdeminskning — — — för inventarier.
4. Därest brandförsäkring tagits *för all framtid*, må avdrag för under — — — en gång.

Därest premien för försäkring för all framtid enligt försäkringsavtalet erlägges under ett bestämt antal år med lika belopp för år räknat, må för vart och ett av dessa år avdrag ske med — — — 40 procent.

5. För värdeminskning å bostadsförening eller bostadsaktiebolag tillhöriga byggnader, maskiner och andra inventarier tillkommer avdraget föreningen eller bolaget, och äger således medlem av föreningen eller delägare i bolaget icke åtnjuta dylikt avdrag.

Angående medlems av bostadsförening och delägars i bostadsaktiebolags rätt till avdrag för till föreningen eller bolaget gjorda inbetalningar hänvisas till punkt 3 av anvisningarna till 24 §.

till 36 §.

1. Vid beräkning — — — stämpelkostnader m. m. Har den — — — annan förvärvskälla.

till 38 §.

2. Till intäkt av kapital hänföres sådan utdelning från aktiebolag eller ekonomisk förening, som utgår i förhållande till innehavda aktier eller andelar, men däremot icke utdelning, som utgår efter annan grund, t. ex. i förhållande till gjorda inköp eller försäljningar. Dylik utdelning är skattefri, där den blott innebär en minskning i levnadskostnader, och skall i annat fall hänföras till den förvärvskälla, vartill den på grund av sin beskaffenhet är att räkna. Sålunda hänföres exempelvis till inkomst av annan fastighet sådan utdelning från bostadsförening, som skett i förhållande till erlagd hyra eller årlig avgift, samt till inkomst av jordbruk respektive rörelse näringsidkares utdelning från ekonomisk förening i form av pristillägg å varor, som han sålt till föreningen, eller i form av rabatt för varor, som han för sin näring inköpt av föreningen.

till 47 §.

Till ledning — — — följande exempel.

1. Har rörelseidkare, som använder av honom ägd fastighet i rörelsen, gjort sådan omläggning av räkenskapsår att beskattningsåret kommit att omfatta 9 månader, beräknas garantibeloppet till 9/12 av det belopp, som motsvarar en och en halv procent av fastighetens taxeringsvärde. Har beskattningsåret — — — angivet belopp.

2. Har i fall, då beskattningsår sammanfaller med kalenderår, fastighet bytt ägare den 1 september beskattningsåret, beräknas garantibeloppet för den tidigare ägaren till 8/12 och för den nye ägaren till 4/12 av det belopp, som motsvarar en och en halv procent av fastighetens taxeringsvärde.

3. Har en rörelseidkare gjort sådan omläggning av räkenskapsår att det beskattningsår, som ligger till grund för 1958 års taxering, omfattar tiden 1 juli 1956—31 december 1957 samt har han för sin rörelse förvärvat en fastighet den 1 september 1956 och en annan fastighet den 1 april 1957, beräknas garantibeloppet vid nyssnämnda taxering för förstnämnda fastighet till 16/12 och för sistnämnda fastighet till 9/12 av vad som motsvarar en och en halv procent av respektive fastigheters taxeringsvärden.

till 54 §.

1. Den befrielse — — — må njuta avdrag enligt 25 § 1 mom. sista stycket eller 29 § 2 mom.

till 58 §.

1. Förhållandet, enligt vilka den efter fastighetsandelens avräknande återstående inkomsten av *bankrörelse* fördelas till beskattning inom olika kommuner, uträknas för varje kontor på följande sätt. De belopp — — — kontorets förhållandet.

2. Beträffande fördelning till beskattning inom flera kommuner av inkomst av *rörelse*, som avser att medelst ledning tillhandahålla *vatten, gas eller elektrisk kraft*, gäller, att — därest icke till rörelseidkare av annan levererats vatten, gas eller elektrisk kraft för distribution — den efter fastighetsandelens avräknande återstående inkomsten fördelas sålunda, att sedan den kommun, där huvudkontor funnits, tilldelats tio procent, tjugofem procent taxeras i kommun, där vatten-, gas- eller kraftverk varit beläget, samt sextiofem procent i kommun där förbrukning ägt rum. Om i — — — huvudkontoret funnits. Har till rörelseidkare av annan levererats vatten, gas eller elektrisk kraft till distribution, skall så stor andel av de på kommun, där vatten-, gas- eller kraftverk är beläget, belöpande tjugofem procent av den efter fastighetsandelens avräknande återstående inkomsten, som motsvarar den av rörelseidkaren mottagna leveransen av vatten, gas eller elektrisk kraft i förhållande till hela den av rörelseidkaren levererade mängden vatten, gas eller elektrisk kraft, taxeras i de kommuner, där förbrukning ägt rum, enligt förut angiven regel angående fördelning av den å förbrukningen belöpande delen av inkomsten. Har således en leverantör av elektrisk kraft själv producerat $\frac{2}{5}$ av den levererade kraften och av annan inköpt $\frac{3}{5}$, skall den efter fastighetsandelens avräknande återstående inkomsten fördelas sålunda, att tio procent taxeras i kommun, där huvudkontor funnits, tio procent ($\frac{2}{5}$ av 25 procent) i kommun, där kraftverk varit beläget, och åttio procent ($\frac{3}{5}$ av 25 procent + 65 procent) i de kommuner, där förbrukning ägt rum.

Beträffande en distributionsförening som icke själv producerat någon elektrisk kraft skall den efter fastighetsandelens avräknande återstående inkomsten fördelas sålunda, att tio procent taxeras i kommun, där huvudkontor varit beläget, och nittio procent i de kommuner, där förbrukning ägt rum.

Vid taxering — — — dylikt ändamål.

3. Vad angår inkomst av *järnvägsdrift* skall vid fördelning till beskattning inom flera kommuner av den efter fastighetsandelens avräknande återstående inkomsten iakttagas följande:

Har driften — — — av banan.

4. De fördelningstal, efter vilka den efter fastighetsandelens avräknande återstående inkomsten av *kanaldrift* skall mellan vederbörande kommuner fördelas, fastställas efter den skattskyldiges hörande att lända till efterrättelse till dess annorlunda förordnas. Fördelningstalen erhållas — — — annorlunda förordnas.

till 60 §.

Till ledning — — — följande exempel.

1. Ett aktiebolag har hemort i en kommun, som består av tre församlingar. Bolaget äger en fastighet i envar av dessa församlingar; fastigheternas taxeringsvärden utgöra resp. 50 000 kronor, 150 000 kronor och 200 000 kronor.

Om den beskattningsbara inkomsten uppgår till 6 000 kronor, d. v. s. till belopp motsvarande summan av garantibeloppen för fastigheterna, skall den beskattningsbara inkomsten fördelas på församlingarna med 750 kronor, 2 250 kronor och 3 000 kronor. Överstiger den — — — i 56—59 §§.

2. I en — — — på municipalsamhället.

3. En person — — — å municipalsamhället.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling och skall, såvitt avser 5 § 4 mom., första gången tillämpas vid 1957 års allmänna fastighetstaxering. I övrigt skola äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om 1957 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1957 eller tidigare år.

I) motionen II: 524 av herrar *Larsson* i Hedenäset och *Nilsson* i Tvärålund, vari hemställdt, »att riksdagen vid behandling av propositionen nr 71 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att vid de fortsatta övervägandena rörande beskattningen av kraftverksanläggningar, skogsfastigheter i juridisk persons ägo och sommarstugor de i motionen anförda synpunkterna må beaktas».

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande vid riksdagens början väckta, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 209 av herr *Ohlon m. fl.* och II: 254 av herr *Ohlin m. fl.*, vari hemställdt, »att riksdagen måtte besluta att förordningen om kvarlåtenskapsskatten skall upphöra att gälla från utgången av år 1957»;

II) de likalydande motionerna I: 215 av herrar *Gustafsson* och *Sundin* samt II: 259 av herr *Nilsson* i Tvärålund, vari hemställdt, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsam utredning för att med beaktande av i motionerna framförda synpunkter tillgodose de i motionerna berörda kommunernas behov av erforderliga skatteintäkter;

III) de likalydande motionerna I: 216 av herr *Bengtson m. fl.* samt II: 258 av herrar *Pettersson* i Norregård och *Andersson* i Björkäng, vari hemställdt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att närmare utredning angående i motionerna föreslagen sparform måtte föreläggas riksdagen;

IV) de likalydande motionerna I: 309 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 390 av herr *Cassel m. fl.*, vari hemställdt, att riksdagen måtte antaga följande

1)

Förslag
till
förordning om bostadssparande

Häriigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som under ett eller flera av åren 1957—1961 insätter medel i bank eller annan penninginrättning å särskilt konto för bostadsanskaffning (bostadskonto) må åtnjuta uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för vad sålunda insatts efter vad nedan sägs.

2 §.

Uppskov enligt 1 § må äga rum för ett belopp av tillhopa högst 5 000 kronor under nämnda period, dock att för äkta makar beloppet må utgöra sammanlagt 10 000 kronor.

3 §.

Å bostadskonto insatta medel skola vara avsedda för förvärv av eget hem eller för gäldande av insats i bostadsrättsförening. Den omständigheten att bostaden är förenad med utrymme för ägarens yrkesverksamhet skall ej utgöra hinder för uppskov, som i 1 § sägs, under förutsättning att bostadsändamålet prövas vara det väsentliga, ej heller den omständigheten att bostaden är uppförd å jordbruksfastighet.

4 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen erhållits, skall upptagas som intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet för det beskattningsår, då uttag från bostadskonto sker, såvida icke de uttagna medlen under beskattningsåret använts för ändamål som i 3 § sägs, i vilket fall skattebefrielse skall äga rum.

Å bostadskonto insatta medel, som icke uttagits före utgången av år 1966, skola upptagas till beskattning vid 1967 års taxering.

5 §.

Bank eller annan penninginrättning, som mottagit insättning på bostadskonto, har att varje år före den 1 februari underrätta taxeringsnämnd i vederbörandes hemortskommun om sammanlagda beloppet av under nästföregående kalenderår verkställd insättning å bostadskonto eller utbetalning från sådant konto.

6 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1958.

2)

Förslag

till

*lag angående ändring av kommunalskattelagen den
28 september 1928 (nr 370)*

Härigenom förordnas, att 39 § 3 mom. och 46 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan framgår samt att till 46 § skall fogas ett fjärde moment av nedanstående lydelse.

39 §.

3 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmåles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 200 kronor eller, om den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, för dem båda gemensamt med 400 kronor. I den mån intäkten utgör avkastning av aktier eller andelar i ekonomisk förening må det extra avdraget ökas med 150 kronor eller, om den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, med 300 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

(Se vidare anvisningarna.)

46 §.

2 mom. I hemortskommunen — — — allmän sjukförsäkring.

Därest skattskyldig — — — nämnda tid.

Avdrag, som i första stycket 3) här ovan avses, skall beräknas till ett belopp av minst 150 kronor eller, om skattskyldig under beskattningsåret varit gift eller levt tillsammans med andra maken, för dem båda gemensamt till ett belopp av minst 300 kronor. Härjämte skall gälla, att nu avsett avdrag ej må för skattskyldig åtnjutas till högre belopp än 400 kronor; dock att, om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, ifrågavarande avdrag för dem båda gemensamt må åtnjutas med högst 800 kronor. Avdrag med högst 800 kronor må vidare åtnjutas om skattskyldig under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställas änka, änking eller fränskild) och haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, som stått under hans vårdnad och för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat.

4 mom. Har skattskyldig, som är ägare av annan fastighet, inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) eller som innehar lägenhet med bostadsrätt, under beskattningsåret verkställt amortering av skuld å sådan fastighet eller sådan lägenhet till ett belopp överstigande 1,5

procent av fastighetens taxeringsvärde eller, beträffande bostadsrättslägenhet, den del av fastighetens taxeringsvärde som belöper å lägenheten, må han i hemortskommunen åtnjuta avdrag för överstigande amortering, dock högst med ett belopp av 700 kronor och endast i den mån den sammanlagda amorteringen icke motsvaras av en minskning under beskattningsåret av den skattskyldiges eller dennes makes sammanlagda hos banker och andra penninginrättningar inestående medel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1958; dock att äldre bestämmelser skola gälla i fråga om 1958 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1958 eller tidigare år.

V) de likalydande motionerna I: 371 av herr *Aastrup* och II: 459 av herr *Kollberg m. fl.*, vari hemstälts,

1) att riksdagen måtte för sin del besluta en höjning till 400 kronor för ensamstående resp. 800 kronor för äkta makar av det allmänna avdraget enligt 46 § 2 mom. första stycket 3) kommunalskattelagen för premier för kapitalförsäkringar m. m.,

2) att riksdagen måtte för sin del besluta skattelättnader för frivilligt, enskilt sparande enligt de riktlinjer som angives i motionerna, samt

3) att erforderliga författningstexter måtte utarbetas av vederbörande utskott.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 216, I: 309, I: 409, I: 412, I: 414 samt II: 254, II: 259, II: 459, II: 510, II: 520, II: 521, II: 523, II: 524 och II: 525.

I en till bankoutskottet ställd skrift, som jämväl överlämnats till bevillningsutskottet, har Svenska försäkringsbolags riksförbund hemställt, att försäkringsavdragets maximibelopp höjs till 400 kronor för ensamstående och 800 kronor för äkta makar och därmed jämställda skattskyldiga.

Propositionen

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

Vid 1953 års riksdag antogs en proposition (nr 186) om omläggning och lindring av den kommunala fastighetsbeskattningen. I samband därmed förklarades att lindringen fick anses såsom ett första steg mot denna beskattningsforms upphävande.

På grundval av föreliggande statistiska uppgifter rörande saluvärdena sedan föregående allmänna fastighetstaxering gjordes vid det möte med rikets landskamrerare och taxeringsintendenter m. fl. som hölls i maj 1956 i Stockholm vissa uttalanden om den nivå för taxeringsvärdena som kunde förväntas som ett resultat av 1957 års allmänna fastighetstaxering. Av uttalandena framgick att en betydande uppgång av taxeringsvärdena var att

förutse för de flesta fastigheter. En sådan höjning måste leda dels till en allmän skärpning av den kommunala fastighetsbeskattningen och dels till en ökning av inkomstbeskattningen av ägare av villafastigheter m. fl.

På grund härav tillkallades den 18 juni 1956 kammarrättsassessorn E. A. P. Reuterswärd att inom finansdepartementets rättsavdelning biträda med utredning rörande en fortsatt successiv avveckling av fastighetsbeskattningen samt andra med inkomstberäkningen för vissa fastigheter sammanhängande frågor, m. m. Utredningsmannen har den 1 november 1956 avlämnat en promemoria i ämnet jämte författningsförslag.

Över promemorian har efter remiss *yttranden* avgivits av statskontoret, kammarrätten, domänstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, riksskattenämnden, överståthållarämbetet (med överlämnande av yttrande från stadskollegiet i Stockholm), länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Jönköpings, Kalmar, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Värmlands, Västmanlands, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, Hyresgästernas sparkasse- och byggnadsföreningars riksförbund u. p. a., Landsorganisationen i Sverige, Riksförbundet landsbygdens folk, Svenska landskommunernas förbund, Svenska landstingsförbundet, Svenska sparbanksföreningen, Svenska stadsförbundet, Svenska vattenkraftföreningen, Sveriges fastighetsägareförbund, Sveriges lantbruksförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges villaägareförbund, Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund och Tjänstemännens centralorganisation.

Svenska bankföreningen och Sveriges industriförbund åberopar ett av delegerade för dessa organisationer och vissa andra institutioner upprättat gemensamt yttrande. Detta yttrande betecknas i fortsättningen såsom avgivet av näringslivets skattedelegation.

Länsstyrelserna i Stockholms, Kristianstads, Malmöhus, Skaraborgs och Norrbottens län har bifogat av dem infordrade utlåtanden av kommuner m. fl.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 13 april 1956 tillkallades såsom sakkunniga med uppdrag att verkställa utredning rörande reformer med avseende å dödsbopeskattningen generaldirektören Rolf Dahlgren, tillika ordförande, ledamöterna av riksdagens andra kammare Nils Hansson i Skegrie, Sture Henriksson och Eric Nilsson i Svalöv, sekreteraren Cyril Olsson, ledamoten av riksdagens första kammare Edgar Sjödahl samt byråchefen i finansdepartementet Sten Walberg.

I enlighet med sina direktiv skall de sakkunniga, som antagit benämningen arvsskattesakkunniga, bl. a. överväga en höjning av de skattefria bottenbeloppen både vid arvsskatten och kvarlåtenskapsskatten.

Enligt under hand meddelade direktiv har de sakkunniga till omedelbar behandling upptagit frågan om ändring av skatteskalorna vid förmögenhets-skatten och kvarlåtenskapsskatten i syfte att beträffande dessa skatter i skäligen omfattning motverka följderna av den värdehöjning för fastigheter,

som kunde förväntas inträda vid 1957 års allmänna fastighetstaxering. Arvsskattesakkunniga har den 15 december 1956 i enlighet härmed avgivit en promemoria med förslag till provisorisk ändring av skatteskalorna vid förmögenhetsskatten och kvarlåtenskapsskatten, m. m.

Över arvsskattesakkunnigas promemoria har efter remiss *yttranden* avgivits av Göta hovrätt, statskontoret, kammarrätten samt länsstyrelserna i Östergötlands, Malmöhus, Skaraborgs, Värmlands, Västmanlands och Västernorrlands län.

Rörande *motiveringen* för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

1957 års allmänna fastighetstaxering, s. 13—15.

Den kommunala fastighetsbeskattningen, s. 15—43.

Beskattningen för inkomst av en- och tvåfamiljsfastigheter, s. 43—62.

Avdrag från inkomst av kapital, s. 62—65.

Förslag om ändring av 5 § 4 mom. kommunalskattelagen, s. 66—67.

Höjning av beloppen för skattefri förmögenhet och kvarlåtenskap, s. 67—72.

Motionerna

Fortsatt avveckling av fastighetsbeskattningen

Som motivering för utredningsyrkandet i de likalydande *motionerna* I: 215 och II: 259 anföres bl. a. Genom en sänkning av repartitionstalet skulle skatteunderlaget kraftigt minska i vissa kommuner, för vilka garantiskatten å fastighet hittills varit ett livsvillkor. Mestadels är det här fråga om glesbygder med redan nu lågt skatteunderlag, hög utdebitering och vikande befolkningsunderlag. Den åtgärd som av många hittills varit närmast påtänkt i händelse av garantiskattens borttagande är en skatteutjämning via statskassan. Även om en sådan skulle någorlunda tillfredsställande ersätta det kommunala inkomstbortfallet, inger denna ordning principiella betänkligheter därigenom att kommunens självstyrelse knappast undgår att bli lidande på dess starka ekonomiska beroende av staten.

De områden, varifrån våra naturrikedomar hämtas, skulle för framtiden i ännu högre grad än nu bli bidragsmottagare från andra landsändar, där naturrikedomarna utnyttjas och förädlas. Råvarukommunerna skulle därför på grund av beskattningens ensidighet i fråga om skatteunderlag bli oförskyllt fattiga. Flerstädes i vårt land är skatt från inkomsttagare kommunens stora inkomstkälla, men i råvarukommunerna, där inkomsttagarna är få, måste »råvaran» beskattas för att uppnå erforderligt skatteunderlag. I detta avseende har dessa områden resurser att vara självförsörjande, om skattelagstiftningen anpassas efter rådande förhållanden. Eftersom pro-

blemet huvudsakligen förekommer där fastighetsägaren är juridisk person eller mantalsskriven i annan kommun, borde en lagstiftning kunna åstadkommas, som skulle skydda vissa kommuners skattebortfall vid en utveckling mot avskaffande av garantiskatten å fastigheten.

I de likalydande motionerna I: 410 och II: 510 framhålles bl. a., att det i ett läge då kommunerna i allmänhet har att dragas med stora finansiella besvärligheter måste vara betänkligt att besluta reformer, som ytterligare förstärker besvärligheterna för vissa kommuner, exempelvis sådana där omfattande vattenregleringar eller dammbyggnader ägt rum eller pågår. Skattehöjningar, som kan komma att ligga vid 50 öre per skattekrona och däröver, måste betecknas som högst betydande. De berörda kommunerna torde bli nödsakade att försöka eliminera en del av denna utdebiteringshöjning genom att sänka sin kommunala standard. De redan nu stora standardolikheterna olika kommuner emellan kommer därigenom att förstärkas.

En tänkbar metod för beräkning av kompensation till berörda kommuner har angivits av länsstyrelsen i Norrbottens län i dess i propositionen citerade remissyttrande. Metoden skulle gå ut på att sedan taxering för visst år skett uträkna beloppet av effektiva skattekronor beträffande av samma person ägda fastigheter av visst minimitaxeringsvärde (förslagsvis 1 milj. kronor) inom kommunen. För dessa fastigheter uträknas antalet effektiva skattekronor enligt det gamla respektive det nya repartitionstalet. Därefter kan lätt fastställas det bortfall av effektiva skattekronor som är föranlett av sänkningen av repartitionstalet. Eftersom en kompensation efter dylika linjer icke skulle omfatta något större antal kommuner behöver det administrativa bestyret icke bli avskräckande stort.

Motionärerna i de likalydande motionerna I: 413 och II: 523 framhåller, att de i propositionen angivna höjningarna av taxeringsvärdena kommer att väsentligt överskridas. Inom ett avsevärt antal beredningsdistrikt torde värdet av annan fastighet, d. v. s. huvudsakligen vanliga en- och tvåfamiljsfastigheter, stiga med omkring 50 procent, och inom vissa distrikt ha för kombinerade jord- och skogsbruk den genomsnittliga höjningen uppgivits uppgå ändå till 300 procent. I den mån den genomsnittliga taxehöjningen ej uppgår till mer än 60 procent uppkommer ingen ökning av fastighetsskatten med den sänkning av repartitionstalet, som Kungl. Maj:t föreslagit. Blir däremot ökningen större än 60 procent, vilket torde bli fallet i stora delar av landet, ökar fastighetsskatten. Vill man därför nu taga ett steg mot fastighetsskattens slopande måste antingen repartitionstalet ytterligare sänkas eller också måste man på annat sätt åstadkomma den eftersträfvade lindringen i beskattningen. Då det av flera skäl nu torde vara mindre lämpligt med en ytterligare sänkning av repartitionstalet synes en annan metod böra tillgripas för att uppnå önskat resultat. Det enklaste och mest ändamålsenliga är därvid att ett belopp av 20 000 kronor undantages från fastighetens taxeringsvärde vid beräkning av garantibeloppet. I realiteten

kommer detta — vid ett repartitionstal av 2,5 — att betyda att den skattskyldige från det beräknade garantibeloppet får göra ett avdrag av 500 kronor i alla de fall där taxeringsvärdet uppgår till minst 20 000 kronor. Genom ett sådant avdrag skulle sannolikt så gott som alla ägare av en- och tvåfamiljsfastigheter av normal standard undgå höjning av fastighetskatten till följd av de ökade taxeringsvärdena.

I de likalydande motionerna I: 414 och II: 519 anföres i huvudsak följande. Något hinder att liksom tidigare tillämpa olika repartitionstal för olika fastighetstaxeringsobjekt synes icke föreligga; tvärtom torde detta bli nödvändigt för att så långt möjligt skapa likställighet mellan de olika slagen av objekt vid strävandena att neutralisera verkningarna av den förestående höjningen av taxeringsvärdena och att successivt avveckla fastighetsbeskattningen. Skogsvårdslagen inskränker i det allmännas intresse skogsägarens fria dispositionsrätt över sin skog. Denna lags bestämmelser innebär, att skogsägarna ålägges ett tvångssparande av skog intill den bestockningsgräns, som vid uthålligt skogsbruk betraktas som den ideala. När sålunda skogsägaren genom lag ålägges ett tvångssparande av skog, framstår det som föga rimligt att skärpa beskattningen av just detta objekt, över vilket ägaren icke äger fri dispositionsrätt.

Genom vad domänstyrelsen, näringslivets skattedelegation och vissa länsstyrelser anfört står det klart att repartitionstalet 2,5 skulle komma att innebära en skärpning av fastighetsbeskattningen för skogsbrukets del, som direkt strider mot departementschefens uttalade strävan att neutralisera verkningarna av de höjda taxeringsvärdena och att avveckla fastighetsbeskattningen. Mycket talar för att repartitionstalet för alla slag av fastigheter bör sänkas till 2 om man vill säkerställa att den effektiva fastighetskatten inte skall tillåtas stiga. För skogsbrukets del bör i vart fall ett högre repartitionstal inte rimligen komma i fråga.

Till stöd för yrkandet om sänkning av repartitionstalet till 1,5 har motionärerna i de likalydande motionerna I: 417 och II: 525 anfört bl. a. följande. Det är ännu för tidigt att yttra sig om hur stora höjningarna av skogsfastigheternas taxeringsvärden i verkligheten blir. Med all sannolikhet kommer det att bli höjningar å 100 procent eller däröver. Mycket tyder på att nämnda siffra kommer att ligga i underkant såsom medeltal för hela landet. Därmed skulle det till skogsfastighet hänfödda garantiskattebeloppet komma att stiga med i genomsnitt minst 25 procent. Domänstyrelsen finner i sitt remissyttrande det sannolikt att — för skogsbrukets del — fastighetskatten blir effektiv i större utsträckning än som nu är fallet. Detta finner styrelsen otillfredsställande, framför allt beträffande vissa områden i Norrland, där ökningen torde bli större än genomsnittet för riket och den nedre gränsen för bedrivande av ett ekonomiskt lönsamt skogsbruk redan nu i många fall är uppnådd eller inte långt borta.

De erinringar domänstyrelsen gjort finner motionärerna väl motiverade och högst allvarliga. Även om det i allmänhet torde förhålla sig så att skogs-

ägare, i varje fall sådana med större skogskomplex, kan utnyttja procentavdraget helt och hållet och sålunda inte får någon merbelastning på grund av garantibeskattningen, torde det antal fall då enskilda skogsägare i fortsättningen får en effektiv fastighetsskatt av t. o. m. betydande storlek bli så stort att man inte kan bortse därifrån. Skogsbruket på mindre fastigheter måste med nödvändighet bedrivas så att större uttag endast förekommer med flera års mellanrum. I den mån skogsägaren då inte åtnjuter annan inkomst av sin jordbruksfastighet, kommer han under mellanåren att belastas med effektiv garantiskatt.

För att undvika detta bör repartitionstalet sättas till 1,5. Detta tal bör enligt motionärernas mening gälla inte endast skogsfastighet, utan fastigheter av alla slag. Därigenom får visserligen andra fastigheter än skogsfastigheter en större sänkning av garantiskatten än som motsvarar höjningen av taxeringsvärdena. Detta finner motionärerna vara motiverat med hänsyn till att tiden nu är inne för att ta ett nytt steg till avveckling av fastighetsbesattningen.

Motionärerna har även upptagit vissa spörsmål rörande fördelningen av rörelseinkomst mellan olika kommuner och anför därom bl. a. följande. De tyngst vägande invändningarna mot förslaget om en sänkning av repartitionstalet kan riktas från kraftverkskommunerna. Enligt förslaget kan nämligen inträffa att ett kraftföretag inte får någon som helst minskning av sitt sammanlagda skatteunderlag, men att kraftverkskommunen det oaktat får vidkännas en högst betydande skatteunderlagsminskning. Detta sammanhänger med utformningen av de fördelningsregler som nu gäller i det fall då förvärvskälla, vari fastighet ingår, skall tas till beskattning i mer än en kommun. Dessa fördelningsregler har uppbyggts med utgångspunkt från förekomsten av en fastighetsskatt med ett repartitionstal av 5 procent. Innebörden var att fastighetskommunen alltid skulle få beskatta ett belopp motsvarande 5 procent av taxeringsvärdet. Det kan inte vara rimligt att man genom sänkning av repartitionstalet förändrat innebörden i dessa bestämmelser, så att fastighetskommunen får vidkännas en minskning av det från kraftverksföretaget härrörande skatteunderlaget, utan att denna föranleds av en total minskning för företaget. Motionärerna erinrar vidare om att frågan varit föremål för riksdagens bedömning i anledning av väckta motioner vid 1954 års riksdag. Motionsyrkandena innebar, att ett belopp motsvarande 5 procent av taxeringsvärdet alltid skulle beskattas i fastighetskommunen. I sitt betänkande nr 36 nämnda år framhöll bevillningsutskottet att 1950 års skattelagssakkunniga i sin utredning om fastighetsbesattningen, vilken utredning legat till grund för proposition i ämnet till 1953 års riksdag, vid utförande av vissa provtaxeringar i syfte att utröna verkningarna av fastighetsskattens avskaffande tillämpat en bestämmelse av liknande innebörd som den av motionärerna förordade. Utskottet ansåg också, att därest beslut fattades om ett avskaffande av fastighetsskatten, det av motionärerna aktualiserade spörsmålet måste upptagas till prövning. Detsamma ansåg utskottet höra gälla om en mer avsevärd sänkning av re-

partitionstalet genomfördes. Enligt motionärernas mening är 1954 års bevillningsutskotts uttalanden i frågan förpliktande. Bestämmelser bör därför införas i syfte att förhindra en ändring av de gällande fördelningsreglerna. Förslaget bygger därvid på förekomsten av ett repartitionstal å 1,5 procent. En lagändring i avsedd riktning anses emellertid principiellt och praktiskt motiverad även om riksdagen skulle stanna vid ett repartitionstal av 2,5 procent.

Motionärerna i motionen II: 524 påpekar, att de kommuner, som i högre grad är beroende av fastighetsbeskattningen, är i första hand sådana med större vattenfallsfastigheter liksom sådana med större skogsinnehav tillhöriga juridiska personer och kommuner med mera omfattande sommarstugebebyggelse. Beträffande kommuner med större kraftverks- och sjöregleringsanläggningar finner motionärerna uppenbart, att en omprövning av bestämmelserna för inkomsttaxeringen erfordras. Sålunda framstår det som otillräckligt, att endast 25 procent av ett kraftverks inkomst skall beskattas i den kommun, där kraftverket är beläget, medan resten beskattas i huvudkontors- och förbrukningskommunerna. Vidare synes kommuner med av staten ägda kraftverks- och sjöregleringsanläggningar vara missgynnade. Sålunda ges det statliga vattenkraftföretaget rätt till gäldränteavdrag på den ursprungliga anläggningskostnaden, medan privata företag ej torde ha rätt till motsvarande. Därjämte betraktas ej leveranser av elektrisk energi från sådana företag till statliga verk, exempelvis Statens Järnvägar, som skattepliktig inkomst. I andra sammanhang har påpekats, att nuvarande beskattningsbestämmelser är otillfredsställande vid en sjöreglering, då dammanläggningen är belägen inom en kommun, medan regleringen till större delen omfattar en annan och ovanför belägen kommun. Då det är själva dammanläggningen, som är skattepliktig, leder detta till att den kommun, som till större delen drabbas av med regleringen följande skadeverkningar, ändock blir utan beskattningsrätt beträffande företaget. Vidare påpekas att självkostnadsprincipen i betydande utsträckning torde vara vägledande vid prissättningen å elektrisk energi. Detta leder till att kraftverks- och sjöregleringskommuner vid ett fortsatt tillämpande av denna taxepincip ej får några inkomstskatteköllor av betydelse från inom kommunen belägna vattenkraftsföretag. Därest en fortsatt avveckling av fastighetsbeskattningen fortfarande skall ingå i den samhällliga målsättningen, synes det nödvändigt att vad som ytterligare kan erfordras för beredande av full kompensation till de kommuner, varom här är fråga, åstadkommes. Härvid framstår det som en nödvändig förutsättning att sådan kompensation blir av bestående värde och ej endast utgår under en övergångstid. — I fråga om kommuner med större skogsinnehav tillhöriga juridiska personer är problemet något annorlunda. Härvidlag torde man nämligen kunna utgå ifrån att den nu aktuella höjningen av skogsfastigheternas taxeringsvärden blir av den omfattningen, att kommunerna ej orsakas något skattebortfall till följd av den föreslagna sänkningen av repartitionstalet. Med detta löses

dock ej problemet om det skattebortfall och den osäkerhet som dessa kommuner skulle drabbas av vid ett slopande av fastighetsskatten. — Beträffande kommuner med mera omfattande sommarstugebebyggelse framhålles, att betydande förpliktelser åligger kommunerna till följd av denna bebyggelse; såsom att stå till tjänst med vatten- och avloppsanläggningar, vägar, ordningsväsen och annan samhällelig service.

Beräkningen av inkomst av annan fastighet och jordbruksfastighet

I de likalydande motionerna I:409 och II:509 föreslås införande av ett schablonavdrag å 200 kronor vid beräkning av värdet av bostadsförmån å jordbruksfastighet. Motionärerna framhåller, att ägare av jordbruksfastighet genom det föreslagna schablonavdraget beträffande villafastigheterna kommer i en missgynnad ställning. För de mindre jordbruksfastigheter, där det huvudsakliga värdet utgöres av bostaden, torde gälla, att skillnaden i karaktär är obetydlig mellan dem och egnahemsfastigheter av den typ, som avses med förslaget i propositionen. Den som har sin bostad registrerad som jordbruksfastighet måste finna det orättvist, att han inte medges samma avdrag som den som i liknande omständigheter har sin bostad registrerad som annan fastighet. Även jordbruksfastigheternas hyresvärde påverkas av den värdestegring, som kommer till synes genom fastighetstaxeringen. Den successiva ökningen under senare år av schablonvärdena för värdering av bostadsförmån på jordbruksfastighet ger belägg härför. Det framhålles vidare, att den i propositionen föreslagna reduktionen av repartitionstalet i högre grad gynnar ägarna av egnahemsfastigheter än ägarna av jordbruksfastigheter, då de senare blir föremål för en betydligt kraftigare höjning av taxeringsvärdena.

I de likalydande motionerna I:412 och II:522 framhåller motionärerna, att det i propositionen föreslagna 200-kronorsavdraget vid schablon-taxeringen av villafastighet tillsammans med nedsättningen av procenttalet till 2,5 vid en höjning av taxeringsvärdet med 30 procent ger full kompensation upp till ett taxeringsvärde av 80 000 kronor. Stiger däremot taxeringsvärdet med 50 procent, vilket inte torde bli ovanligt, sjunker gränsen till ca 26 000 kronor. D. v. s. redan för fastigheter med ett nuvarande taxeringsvärde av detta belopp skulle en skattehöjning inträffa trots departementschefens förslag. En ytterligare höjning av avdraget är sålunda befogad. Motionärerna föreslår att det bestämmes till 400 kronor. Vid en 50-procentig höjning av taxeringsvärdet skulle ett dylikt avdrag innebära full kompensation upp till 52 000 kronor nuvarande taxeringsvärde. Sannolikt skulle endast därigenom flertalet vanliga en- och tvåfamiljsfastigheter undgå höjd inkomsttaxering.

Begränsningen av avdragsrätten till de en- och tvåfamiljsfastigheter, varå ägaren mantalsskrivits, bryter enligt motionärernas mening mot såväl principen om jämlikhet och rättvisa som kravet på enkelhet vid deklara-tions- och taxeringsförfarandet. Motionärerna föreslår, att avdrag medges i samtliga fall där 24 § 2 mom. K.L. är tillämpligt, detta så mycket hellre som eljest gränsfall av svåröverskådlig karaktär kan uppstå. Eftersom denna

regel endast gäller den statliga beskattningen, behöver i detta sammanhang hänsyn inte tas till något minskat kommunalt skatteunderlag.

Motionärerna i de likalydande motionerna I:415 och II:521 förordar att verkningarna av de höjda taxeringsvärdena elimineras genom en ytterligare sänkning av procenttalet vid schablontaxeringen. En höjning av taxeringsvärdena för villafastigheter med en tredjedel — vilket synes vara vad man ungefär räknar med — skulle, om man vill åstadkomma exakt samma resultat som tidigare, motsvara ett procenttal av 2,25. Det kan då ligga nära till hands att fastställa ett procenttal av 2. Praktiska skäl talar för att procenttalet för villataxeringen inte sättes högre än repartitionstalet, vilket enligt motionärernas mening bör bestämmas till 1,5. I enlighet härmed bör procenttalet vid schablontaxeringen sättas till 1,5. Därvid förutsättes, att något s. k. sparavdrag inte skall förekomma.

Till stöd för yrkandet om avskaffande av schablontaxeringen av en- och tvåfamiljsfastigheter anföres i de likalydande motionerna I:417 och II:525 bl. a. följande. Såsom motiv för införandet av dylik schablontaxering har bl. a. anförts, att villaägaren inte borde anses åtnjuta lägre inkomst från det av honom i fastigheten investerade kapitalet än om han t. ex. insatt samma kapital i bank. Konsekvensen av ett sådant resonemang måste bli ytterst betänklig. Hela inkomstbegreppet blir härigenom godtyckligt. Schablontaxeringen har även motiverats med önskemålet att få en förenklad taxering. I och för sig anser motionärerna inte ett sådant argument bärande men vill framhålla, att den största förenklingen skulle uppkomma om man helt undantog egna hem från vad som är att räkna som förvärvskälla. Så länge detta emellertid inte sker, bör samma principiella avdragsrätt gälla beträffande egna hem som i fråga om övriga förvärvskällor.

Skatteplikt för byggnad, m. m.

Motionärerna i de likalydande motionerna I:412 och II:522 hemställer om avslag på propositionsförslaget om höjning av skattepliktsgränsen för byggnad å annans mark till 3 000 kronor och förordar i stället att garantibeloppet avjämnas nedåt till hela hundratal kronor. Därigenom skulle i samtliga fall, där effektiv fastighetsskatt utgår, upp till 3 900 kronor av taxeringsvärdet vara fritt. De byggnader, huvudsakligen s. k. kolonistugor, som finansministern i första hand synes ha haft i tankarna, skulle även härigenom befrias från fastighetsskatt. Men regeln skulle bli mera rättvis i förhållande till andra fastigheter med ringa taxeringsvärde.

Yrkandet i de likalydande motionerna I:416 och II:520 att bostad åt föreståndare i frikyrkoförsamling skall undantas från skatteplikt motiveras med att kyrka och samlingslokaler tillhöriga religiösa trossamfund är undantagna från skatteplikt. Jämväl prästgård är befriad från fastighetsbeskattning. I fråga om kyrkolokaler har alltså andra trossamfund jämställts med svenska kyrkan. Sådan jämställdhet gäller däremot inte

i fråga om den bostad som upplåtes till föreståndare anställda av församling inom andra trossamfund än svenska kyrkan. Ur rättvisesynpunkt och med hänsyn till religionsfrihetslagen synes jämställdhet också böra gälla i sistnämnda hänseende.

Sparstimulerande åtgärder

För att begränsa konsumtionen och öka sparandet föreslås i de likalydande motionerna I: 216 och II: 258 utredning om införande av visst slag av sparkonto hos bank. Motionärerna förordar, att envar fysisk skattskyldig, som av sin inkomst på särskilt hos bank upplagt sparkonto insätter för varje kalenderår förslagsvis högst 1000 å 2 000 kronor eller eventuellt viss del av årsinkomsten, skall vara befriad från att i sin självdeklaration för det år, varunder insättningen skett, upptaga beloppet till inkomstbeskattning. Viss minimitid, under vilken ifrågavarande sparbelopp skall vara spärrat, synes böra fastställas, från vilket dock vissa undantag kan medges exempelvis då kontoinnehavare ingår äktenskap. Beskattning av de belopp, som sålunda insättes på sparkontot, skall äga rum först när och i den mån uttag göres från kontot. Såsom villkor för att skattebefrielse skall medges insättningsåret bör gälla, att spararen under sparåret ökat sitt sammanlagda banktillgodohavande och sin förmögenhet med minst sparbeloppet.

I de likalydande motionerna I: 309 och II: 390 framhålles, att ett tvångsmässigt sparande av någon mer betydande omfattning minskar — särskilt om skattetrycket redan det förutan är högt — såväl utrymmet för frivilligt sparande som benägenheten därtill. Problemet är därför på vilket sätt och i vilken takt det offentliga sparande, som redan existerar, skall förvandlas till frivilligt sparande. En sådan omvandling skulle förbättra dess kvalitet och därmed stärka dess effekt både som avgörande stabiliseringsfaktor och som grund för investeringar såväl mera omedelbart produktiva som basininvesteringar i enskild eller allmän regi. De bestående speciellt sparstimulerande åtgärderna måste ta sikte på att göra beskattningen på sparmedel rimlig ur spararnas synpunkt och att ur systemet operera bort principiellt eller praktiskt sparfientliga element. Förmögenhetsskatten måste rationaliseras så att framför allt dubbelbeskattning undviks. Kvarlåtenskapsskatten, som utan att ha någon egentlig statsfinansiell betydelse blivit en symbol för bristande förståelse för det långsiktiga sparandet, måste avskaffas — utan några motsvarande skattehöjningar. Båda dessa frågor ligger emellertid under utredning. Enligt gällande praxis kan alltså konkreta förslag därför icke nu framläggas. Det bör dock vara riksdagen angeläget att markera sin uppfattning att dessa utredningar snabbt bör slutföras och förslag i anledning av dem föreläggas riksdagen.

De omedelbart sparstimulerande insatserna måste läggas på bred front och utformas utan ängsliga farhågor för att även ett äldre sparande får del av dem. Den väsentliga uppgiften är visserligen att stimulera till nysparande, men dels torde icke detta kunna ske utan att sparandet över huvud taget

gynnas, dels har det existerande sparandet utsatts för sådana påfrestningar att inga invändningar kan resas mot att det i någon mån nu får fördelas. Det är bildandet av sparvanor, som är det väsentliga målet för en sparfrämjande politik. — I anslutning härtill föreslås följande sparfrämjande åtgärder.

Den som under ett eller flera av åren 1957—1961 insätter medel i bank på särskilt bostadskonto upp till ett sammanlagt belopp av högst 5 000 kronor för ensamstående och 10 000 kronor för gifta skall få göra avdrag härför i deklarationen. Om medlen användes för förvärv av eget hem eller för gäldande av insats i bostadsrättsförening, blir skattebefrielsen definitiv. Bostaden kan uppföras även på jordbruksfastighet.

Det avdrag som nu medges från kapitalinkomst höjes från 100 kronor för ensamstående och 200 kronor för gifta till dubbla beloppen. I den mån intäkten utgör avkastning av aktier eller andelar i ekonomisk förening, skall avdraget kunna höjas med 150 kronor för ensamstående och 300 kronor för gifta.

Den som under året amorterar å skuld på egnahemsfastighet mer än 1,5 procent av fastighetens taxeringsvärde skall få avdrag för det överskjutande beloppet, dock högst 700 kronor.

Avdrag för vissa försäkringspremier får nu göras upp till ett belopp av 300 kronor för ensamstående samt 600 kronor för gift skattskyldig och för ensam person med minderårigt barn. Detta försäkringsavdrag bör höjas till 400 respektive 800 kronor.

Även i de likalydande motionerna I: 371 och II: 459 föreslås premiering av sparande å särskilt sparkonto. Förslaget innebär följande. Skattskyldig, som erlägger preliminär A-skatt, medges avdrag från det lönebelopp, varpå skatten uträknas, med det sparbelopp, som arbetsgivaren överför genom postgiro eller på annat sätt till hans sparkonto. Insättning på sparkonto kan göras jämväl av skattskyldig själv. Denna möjlighet kan utnyttjas av skattskyldiga med preliminär A-skatt, som icke låter arbetsgivaren göra insättning på sparkonto, samt av skattskyldig, som har att erlægga preliminär B-skatt. För samtliga skall gälla, att det sparade beloppet skall angivas i deklarationen och styrkas med bankintyg. För att nå jämväl den inkomstutjämnande effekten i skattehänseende skall skattelättnaden kvarstå, så länge medlen inestår på sparkontot. Vid uttag från sparkontot skall det uttagna beloppet återföras till beskattning, varvid banken skall göra källskatteavdrag. För att beloppet icke skall undgå beskattning skall banken sedan årligen lämna taxeringsmyndighet besked om uttag. En definitiv skattelättnad skall endast komma den till godo, som sparar på längre sikt. Skattskyldig, som bibehållit medel på sparkontot i fem år, skall vid uttaget vara berättigad att till beskattning uppge endast 75 procent av beloppet, som stått inne under femårsperioden. Står medlen inne på sparkontot tio år eller mer, skall den skattskyldige vid uttag endast till beskattning uppge 50 procent av det uttagna beloppet. Vid uttag från sparkonto, på vilket insättning-

ar skett under en följd av år, skall så anses som om det först insatta beloppet först uttages.

Vad angår storleken av de belopp som årligen kan insättas på sparkonto skall denna begränsas till 3 000 kronor. Står exempelvis ett belopp av 1 000 kronor inne på sparkontot under 5 år, kommer 250 kronor att undantagas från inkomstbeskattning, d. v. s. skattelättnaden motsvarar ett årligt avdrag om 50 kronor. Därest sparandet omfattar en 10-årsperiod, kommer givetvis den skattskyldige att få väsentligt större förmån, vilket är motiverat genom att medlen bundits för så lång tid. Maximigräns för sparkontot skall vara 30 000 kronor. Maximeringen av insättningsbeloppet till högst 3 000 kronor per år skall icke gälla i sådana fall, där den skattskyldige har åtnjutit s. k. ackumulerad inkomst, ej heller skall angivna begränsning tillämpas då en person haft exceptionellt hög inkomst hänförlig till ett beskattningsår. Vid dödsfall skall dödsboet skatta för medlen på sparkontot, såvida icke dödsbodelägarna överför medlen på egna sparkonton, varvid dödsbodelägarna icke är berättigade till annan skattelättnad än den som följer av att medlen sparas 5 resp. 10 år.

Motionärerna anser även, att avdraget för premier för kapitalförsäkringar m. m. är alltför lågt, då avgiften för den obligatoriska sjukförsäkringen skall inräknas i avdraget. Av detta och andra skäl, bl. a. det minskade penningvärdet, erfordras en höjning av avdraget för premier för kapitalförsäkringar m. m. till 400 resp. 800 kronor för att ytterligare stimulera det betydelsefulla försäkringssparandet.

I de likalydande motionerna I: 409 och II: 509 framhåller motionärerna, att amorteringssparandet måste ur samhällets synpunkt betraktas som minst lika värdefullt som övrigt sparande och bör då vara förtjänt av samma förmån i fråga om skattefritt avdrag. Det är möjligt, att nysparandet bäst kan främjas genom ett förhöjt avdrag vid beskattningen, men detsamma bör då även avse det sparande, som sker i form av amortering av skuld. Även andra möjligheter till stimulerande av nysparandet bör emellertid kunna tänkas. Det synes motionärerna nödvändigt, att denna fråga grundligare överväges, innan riksdagen fattar beslut. I avvaktan på resultatet av en sådan utredning bör nuvarande bestämmelser om avdrag vid beräkning av kapitalinkomst tills vidare gälla.

Kvarlåtenskapsskatten

Till stöd för yrkandet om upphävande av kvarlåtenskapsskatten anföres i de likalydande motionerna I: 209 och II: 254 bl. a. följande. De praktiska olägenheter kvarlåtenskapsskatten medför är uppenbara. Genom sin konstruktion verkar den orättvist mellan olika grupper av arvtagare, hänsyn tas inte till antalet arvslotter etc. Härtill kommer att skatten verkar minskande på det enskilda sparandet. Under fjolåret tillsatte finansministern en utredning, som fick i uppdrag att överse dödsbobsbeskattningen. Enligt de av finansministern givna direktiven är utredningen oförhindrad att

föreslå kvarlåtenskapsskattens avskaffande. Den tillsatta utredningen bör inte hindra riksdagen att ompröva sin tidigare hållning i principfrågan rörande kvarlåtenskapsskatten som skatteform. De justeringar av arvsbeskattningen i övrigt som kan föranledas av kvarlåtenskapsskattens avskaffande får prövas av den sittande utredningen.

Utskottets yttrande

Fortsatt avveckling av fastighetsbeskattningen

Genom beslut av 1953 års riksdag togs ett första steg mot avskaffande av den kommunala beskattningen av fastighet genom att repartitionstalet sänktes från 5 till 4. Samtidigt uttalades från riksdagens sida att ur principiella synpunkter tillräckliga skäl inte förelåg för ett bibehållande av denna beskattningsform. Ett omedelbart avskaffande av fastighetsbeskattningen i då rådande läge kunde emellertid inte ske, då detta skulle medföra icke obetydliga ekonomiska olägenheter för vissa kommuner, där fastighetsbeståndet övervägande utgjordes av sådana fastigheter, för vilka inte erlades annan kommunalskatt än fastighetsskatt.

Vid den utredning rörande en fortsatt successiv avveckling av fastighetsbeskattningen, som föregående år vidtogs inom finansdepartementets rättsavdelning, konstaterades att fastighetsbeskattningens betydelse minskat ytterligare från tidpunkten för de undersökningar som låg till grund för 1953 års riksdagsbeslut. Det framhölls emellertid även av utredningsmannen att denna beskattningsform fortfarande var av stor betydelse för kommuner av mer särpräglad karaktär, främst kommuner med större kraftverksanläggningar samt — ehuru i mindre mån — kommuner med större bestånd av flerfamiljshus eller sommarstugor. En omedelbar avveckling av fastighetsbeskattningen skulle för dessa kommuner medföra tämligen kraftiga utdebiteringshöjningar och medföra en ökad skattebelastning bl. a. för löntagare och jordbrukare. På grund av angivna förhållanden har departementschefen funnit det inte vara möjligt att nu föreslå en fullständig avveckling av fastighetsbeskattningen. I stället förordas en fortsatt partiell avveckling genom sänkning av repartitionstalet till 2,5.

Frågan om storleken av repartitionstalet har även upptagits i vissa motioner. I de inbördes likalydande motionerna I:417 och II:525 samt I:415 och II:521 yrkas sålunda, att detta tal nedsättes till 1,5, och i de likalydande motionerna I:414 och II:519 hemställs att repartitionstalet bestämmes till 2. De sistnämnda motionerna innehåller vidare ett alternativt yrkande; därest huvudyrkandet inte skulle bifallas hemställs att repartitionstalet för skogsmark och växande skog fastställs till 2. Till stöd för yrkandena om ytterligare sänkning av repartitionstalet har i motionerna bl. a. framhållits, att taxeringsvärdena å skog vid 1957 års fastighetstaxering kan antas komma att stiga avsevärt mer än taxeringsvärdena i övrigt. För ägare av skogsfastigheter skulle detta betyda att effektiv fastighets-

skatt skulle komma att utgå i större omfattning än nu, särskilt för mindre skogsfastigheter. Det framhålles vidare att man endast genom en större sänkning av repartitionstalet än den i propositionen förordade skulle ta ett mer betydande steg mot garantiskattens avskaffande.

Enligt utskottets mening saknas i dagens läge förutsättningar för ett omedelbart avskaffande av fastighetsbeskattningen. Visserligen har denna beskattnings relativa betydelse för det kommunala skatteunderlaget successivt minskat i betydelse sedan 1953 års principbeslut fattades. Som framhållits i propositionen är fastighetsbeskattningen emellertid i vissa kommuner alltså av sådan betydelse att en betydande skattehöjning för inkomsttagare i allmänhet skulle följa om garantiskatten utan vidare avskaffades. Det kan förväntas att summan av fastigheternas taxeringsvärden kommer att stiga avsevärt vid 1957 års taxering. För praktiskt taget alla andra slag av fastigheter än större hyreshus torde nämligen taxeringsnivån höjas. Med hänsyn till den olika sammansättningen av fastighetsbeståndet i skilda kommuner kan förmodas att höjningen — även relativt sett — blir tämligen varierande från kommun till kommun. Det torde dock vara ett realistiskt antagande att taxeringsnivån i flertalet kommuner kommer att höjas med minst en tredjedel i förhållande till läget vid 1952 års allmänna fastighetstaxering.

Under sådana omständigheter skulle ett bibehållande av det nu tillämpade repartitionstalet 4 medföra, att fastighetsbeskattningens relativa betydelse för kommunernas skatteunderlag ökar, vilket skulle strida mot de tidigare från riksdagens sida gjorda uttalandena rörande fastighetsbeskattningens successiva avveckling. Vidare skulle verkan för den enskilde fastighetsägaren bli en höjd beskattning, vilken med hänsyn till de berörda uttalandena ter sig svårförklarlig ur den enskildes synpunkt och för vilken bärande skäl knappast kan anföras i vidare mån än höjningen av taxeringsvärdet beror på att tidigare åsatt taxeringsvärde varit för lågt.

Från nu angivna utgångspunkter är det ett önskemål att repartitionstalet sänkes och att denna sänkning blir så stor att dels fastighetsbeskattningens betydelse minskar i åtminstone flertalet kommuner och dels den enskilde fastighetsägaren i normalfallet inte erhåller ökad skatt. Å andra sidan måste emellertid beaktas att repartitionstalet inte sättes så lågt att mera kännbara kommunala utdebiteringshöjningar framtvingas. En avvägning mellan dessa mot varandra stridande intressen måste således göras.

Något samlat material rörande utfallet av 1957 års fastighetstaxering föreligger ännu inte. Inte heller finns någon möjlighet att nu säkert bedöma i vilken utsträckning fastighetsbeskattningen kommer att bli effektiv under närmast följande år. Bedömningen av frågan om repartitionstalets höjd måste därför grundas på vissa antaganden rörande taxeringsnivån under beaktande av tidigare gjorda erfarenheter av inkomstförhållanden för fastigheter av olika slag. I utredningsmannens promemoria har gjorts vissa undersökningar rörande verkningarna av olika repartitionstal, vilka undersökningar kompletterats i den föreliggande propositionen. I några av de

väckta motionerna lämnas vidare en del siffror från enskilda taxeringsdistrikt ägnade att i någon mån belysa läget.

Av undersökningarna framgår, att fastighetsägaren ofta inte skulle erhalla full kompensation för höjningen av taxeringsvärdena om repartitions-talet bestämmes till 3. För ett stort antal kommuner skulle fastighetsbe-skattningens betydelse komma att öka. Ett lägre repartitionstal bör därför väljas.

Med det i propositionen föreslagna repartitionstalet 2,5 skulle en minskning av garantibeloppet inträda under förutsättning att taxeringsvärdet inte höjts med mer än 60 procent, d. v. s. för praktiskt taget alla fastigheter. Vad beträffar rena skogsfastigheter torde höjning av taxeringsvärdena visserligen i regel komma att ske med mer än 60 procent, men därvid bör beaktas, att fastighetsbeskattningen vid ett rationellt bedrivet skogsbruk blott i ringa utsträckning torde bli effektiv. För kommunernas del skulle detta tal i allmänhet medföra en viss utdebiteringshöjning under i övrigt oförändrade förhållanden. Denna höjning skulle dock bli relativt liten. Den vidtagna undersökningen ger vid handen att en sänkning av repartitions-talet till 2,5 i flertalet av dessa kommuner inte skulle behöva föranleda större höjningar av utdebiteringen än med högst 30 öre. I ett av de under-sökta fallen skulle utdebiteringshöjningen bli något högre; den skulle dock stanna vid 45 öre.

En sänkning av repartitionstalet till 2, vilket förordats i vissa motioner, skulle få till följd en lägre garantiskatt för fastighetsägare utom i de undantagsfall, då taxeringsvärdet höjts till det dubbla eller mer. För åtskil-liga fastigheter skulle en betydande sänkning ske. Å andra sidan skulle skatteunderlaget i kommunerna generellt sett komma att minska. I kommuner av viss typ skulle denna minskning bli mycket betydande. Detta är bl. a. fallet i kommuner med kraftverk eller relativt stor sommarstugebebyggelse i vilka utdebiteringshöjningar å en krona eller mer kan befaras följa. Än mer framträdande blir dessa verkningar om repartitionstalet sänkes till 1,5, vilket förordats i motionerna I: 417 och II: 525 samt I: 415 och II: 521.

Frågan om repartitionstalets storlek måste ses i samband med förutsätt-ningarna för kompensation åt de kommuner, vilka genom en sådan sänk-ning skulle få vidkännas en större minskning av skatteunderlaget. Enligt departementschefens mening ger den av honom föreslagna sänkningen av repartitionstalet inte anledning till befogade krav på statsbidrag från kom-munernas sida, medan däremot en fullständig avveckling av fastighetsbe-skattningen skulle föranleda allvarliga problem, varför en kompensation i någon form borde övervägas.

Spörsmålen om kompensation åt vissa kommuner samt omfördelningen av skatteunderlaget mellan olika kommuner har även upptagits i flera mo-tioner.

Sålunda har — i syfte att tillförsäkra kommuner med rörelsefastigheter större skatteunderlag — i de likalydande motionerna I: 417 och II: 525 fram-ställts yrkande om ändring av 58 § kommunalskattelagen, vilket lagrum

innehåller bestämmelser om fördelning av inkomst av rörelse som skall tagas till beskattning i mer än en kommun. Motionärernas yrkande innebär att i de fall fastighet ingår i rörelsen en inkomst motsvarande fem procent av fastighetens taxeringsvärde alltid skall beskattas i den kommun där fastigheten är belägen, d. v. s. att samma andel av inkomsten skall beskattas i nämnda kommun, som när repartitionstalet för fastighet var fem. Motionärerna föreslår fördenskull, att av rörelseinkomsten skillnaden mellan å ena sidan fem procent av taxeringsvärdet och å andra sidan garantibeloppet hänföres till den kommun där fastigheten är belägen. I konsekvens med sitt ovannämnda yrkande rörande beräkning av garantibeloppet till 1,5 procent av taxeringsvärdet finner motionärerna, att denna skillnad utgör 3,5 procent av taxeringsvärdet.

Som motionärerna erinrat har denna fråga behandlats av bl. a. 1954 års bevillningsutskott då förevarande fråga första gången efter omläggningen av fastighetsbeskattningen var föremål för riksdagens uppmärksamhet. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 36 framhöll utskottet att frågan måste upptas till prövning därest beslut fattades om ett avskaffande av fastighetsskatten. Detsamma ansåg utskottet gälla om en mera avsevärd sänkning av repartitionstalet genomfördes. Den av 1953 års riksdag beslutade sänkningen av repartitionstalet med allenast en enhet, från fem till fyra, nödvändiggjorde däremot inte enligt utskottets mening en justering av ifrågavarande fördelningsregler.

Den av motionärerna förordade regeln torde framför allt ha betydelse för kommun med större kraftverk. För åtskilliga sådana kommuner skulle bestämmelsen dock bli helt utan verkan, beroende på att kraftverksrörelsens överskott inte överstiger garantibeloppet för fastigheten. För flertalet rörelser av annat slag, som utövas även i andra kommuner än den, där fast driftställe finns, torde den till sistnämnda kommun hänförliga inkomsten regelmässigt överstiga 5 procent av fastighetens taxeringsvärde. Som departementschefen framhållit är frågan om fördelning av inkomsten av vattenfallsfastighet föremål för prövning av skattelagssakkunniga. Enligt vad utskottet erfarit har utredningen av frågan numera igångsatts. Det torde kunna förväntas, att den av motionärerna förordade lösningen kommer att övervägas under utredningsarbetet. Enligt utskottets mening bör resultatet av nämnda utredning avvaktas innan slutlig ställning tas till frågan. Därvid förutsätter utskottet att utredningen av hithörande spørsmål föreligger klar, innan frågan om slutlig avveckling av fastighetsbeskattningen prövas. Utskottet avstyrker med det anförda yrkandet i motionerna I: 417 och II: 525 i vad de avser ändrade regler för inkomstfördelningen.

Även i andra motioner har upptagits spørsmålet hur man skall kunna förhindra större utdebiteringshöjningar i de kommuner, som i högre grad är beroende av fastighetsbeskattningen.

Sålunda yrkas i motionerna I: 410 och II: 510 att beslut fattas om kompensation till vissa kommuner, därvid motionärerna främst synes ha haft i åtanke de kommuner i vilka vattenfallsfastigheter är belägna. Denna kompensation borde utgå redan vid en sänkning av repartitionstalet till 2,5.

I motionerna I: 215 och II: 259 hemställas om skyndsamt utredning för tillgodoseende av behovet av skatteintäkter i kommuner, i vilka kraftverksanläggningar och stora bolags- eller kronoskogar är belägna. I motionen II: 524 har anförts vissa synpunkter hur behovet av skatteintäkter skall tillgodoses såvitt avser kommuner med kraftverksanläggningar, sommarstugebebyggelse eller bolagsskogar. Enligt motionärernas mening borde vid de fortsatta övervägandena av hithörande spörsmål undersökas möjligheterna att bereda dylika kommuner kompensation för det skattebortfall, som en sänkning av repartitionstalet kan medföra. Även en retroaktiv kompensation kunde därvid ifrågasättas.

Vad först angår frågan om kompensation till de kommuner, som får ett sänkt skatteunderlag genom en fortsatt avveckling av fastighetsbeskattningen, får utskottet anföra följande. Vid avvägningen av den ifrågasatta sänkningen av repartitionstalet bör självfallet såvitt möjligt hänsyn tas till kommunernas bärkraft. Om repartitionstalet i enlighet med vad som förordas i propositionen inte sänkes mer än till 2,5 har enligt utskottets mening hänsyn tagits till kommunernas intressen. De gjorda undersökningarna, som inriktats på i detta hänseende särskilt känsliga kommuner, ger nämligen vid handen att utdebiteringshöjningen i flertalet av dessa kommuner skulle bli måttlig. I likhet med departementschefen kan utskottet därför inte finna att en så begränsad sänkning av repartitionstalet ger anledning att genom statsbidrag ersätta kommunerna för skattebortfallet. Utskottet vill även erinra om att vissa möjligheter i allmänhet torde förefinnas för kommun att delvis ta den särskilda skatteregleringsfond, som bildats i samband med den nyligen vidtagna omläggningen av fastighetsbeskattningen, i anspråk för att förhindra en alltför kraftig stegring av utdebiteringen.

Läget blir emellertid delvis ett annat vid en längre gående sänkning av repartitionstalet. Härigenom skulle som motionärerna påpekat ett ytterligare steg tas mot garantiskattens avskaffande. Emellertid kan en alltför stor sänkning av repartitionstalet inte nu genomföras utan att vissa kommuner blir i behov av kompensation. Frågan när sådan skall förekomma och i vad form eventuell kompensation bör ges har inte varit föremål för närmare utredning. Under sådana förhållanden kan man enligt utskottets åsikt inte redan nu sänka repartitionstalet mer än som föreslagits i propositionen. Det torde inte heller vara lämpligt att i rådande läge ha ett lägre repartitionstal för skogsfastigheter. Vid detta sitt ställningstagande har utskottet förutsatt att fastighetsbeskattningen avvecklas inom en mycket nära framtid; kan så ske torde huvudsyftet med förevarande motioner vara tillgodosett. Med det anförda tillstyrkes bifall till propositionen i denna del och avstyrkes motionsyrkandena om lägre repartitionstal än 2,5.

I motionerna I: 413 och II: 523 framföres yrkande, att vid beräkning av garantibelopp för fastighet ett belopp av 20 000 kronor av taxeringsvärdet måtte undantas. Motsvarande yrkande har varit föremål för behandling av 1953 års och senare års riksdagar. På hemställan av respektive års bevill-

ningsutskott har yrkandet avvisats. Då utskottet i det följande föreslår skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om förslag till fastighetsskattens snara avveckling, anser utskottet de föreliggande motionerna inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Slutligen skall utskottet beröra frågan om en slutlig avveckling av fastighetsbeskattningen. Enligt vad departementschefen framhållit synes utvecklingen gå i den riktningen att det inom en tämligen nära framtid torde bli möjligt att avskaffa denna beskattning. Departementschefen har förutsatt att en särskild utredning företas, bl. a. beträffande frågan om kompensation i någon form till de kommuner, som är i hög grad beroende av fastighetsbeskattningen.

Utskottet vill i detta sammanhang starkt understryka angelägenheten av att fastighetsbeskattningen avskaffas så snart förutsättningar därför föreligger. Detta torde emellertid inte vara möjligt, utan att dessförinnan frågan om kompensation åt vissa kommuner undersöks. I vilka fall och i vilken omfattning sådan kompensation kan bli erforderlig undandrar sig utskottets bedömning. Innan behovet av kompensation undersökts är det svårt att närmare ange formen och villkoren för kompensationen. Utskottet finner det önskvärt att denna fråga — i den mån den inte kan lösas i samband med den förut omnämnda utredningen rörande fördelningen av inkomst från vattenfallsfastighet — blir föremål för skyndsamt utredning. Utskottet förväntar att senast 1960 års riksdag bereds tillfälle att ta ställning till frågan om en slutlig avveckling av fastighetsbeskattningen, under förutsättning att erforderliga undersökningar till denna tidpunkt kan slutföras. Utskottet föreslår därför att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att förslag om fastighetsbeskattningens slutliga avveckling måtte föreläggas senast 1960 års riksdag samt att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa härför erforderlig utredning.

Beräkning av inkomst av en- och tvåfamiljsfastigheter, m. m.

En höjning av taxeringsvärdena för en- och tvåfamiljsfastigheter påverkar inte endast garantibeloppet utan leder även till en ökad statlig inkomstskatt för ägare av dylika fastigheter, eftersom storleken av bruttointäkten av sådan fastighet normalt är direkt beroende av taxeringsvärdets höjd. Genom beslut av 1953 års riksdag skall nämligen bruttointäkten av villafastighet beräknas till 3 procent av taxeringsvärdet och avdrag från bruttointäkten medges endast för räntor och tomträttsavgäld.

Taxeringsvärdena å en- och tvåfamiljsfastigheter väntas komma att stiga vid 1957 års fastighetstaxering med i genomsnitt en tredjedel. För att detta ej skall föranleda ökad skattebelastning för fastighetsägarna måste särskilda åtgärder vidtas; den lättnad i den kommunala beskattningen som i allmänhet följer vid en sänkning av repartitionstalet till 2,5 för ifrågavarande fastigheter är i regel inte tillräcklig för att kompensera höjningen av den statliga inkomstskatten.

En i och för sig möjlig utväg att lösa detta problem är den som — ehuru

i annat syfte — anvisats i de likalydande motionerna I: 417 och II: 525, däri yrkats upphävande av metoden att i vissa fall beräkna inkomst av annan fastighet efter schablon. Motionärerna anser att inkomstberäkningen i stället alltid bör ske enligt de för t. ex. hyresfastigheter gällande bestämmelserna, innebärande skattskyldighet för verkliga åtnjutna inkomster och avdragsrätt för utgivna omkostnader. I motionerna har ifrågasatts, huruvida svårigheterna vid beräkning av inkomst av en- och tvåfamiljsfastigheter enligt tidigare bestämmelser varit så betydande, att särskilda bestämmelser är erforderliga. Vidare har anförts, att det strider mot jämlikheten och rättvisan i beskattningen, att blott beräknad och inte allenast verklig inkomst skulle komma att beskattas. Motsvarande yrkanden gjordes i motioner vid 1954, 1955 och 1956 års riksdagar, men avvisades av riksdagen på hemställan av bevillningsutskottet.

Utskottet kan för sin del inte dela de principiella betänkligheter, som framförts i motionerna mot schablonmetoden. I princip bör inte inkomstberäkningen vid taxeringen påverkas av det sätt, på vilket en skattskyldig tillgodoser sitt bostadsbehov. Det har därför syntts ägnat att främja jämlikhet och rättvisa i beskattningen om denna grundsats genomfördes även beträffande skattskyldiga som tillgodoser sitt bostadsbehov genom innehav av en- eller tvåfamiljsfastighet. Mot detta betraktelsesätt kan ej anses stridande, att ägaren till sådan fastighet beskattas för på visst sätt uppskattat värde av den förmån, som kan beräknas tillkomma honom av eget kapital i fastigheten. Härtill kommer att den schablonmässiga inkomstberäkningen lett till en påtaglig förenkling av taxeringsarbetet och deklarationsbestyren. Utskottet kan därför inte tillstyrka att schablonmetoden nu överges. Av nys angivna skäl kan utskottet inte heller biträda yrkandet i de berörda motionerna, att gällande bestämmelser om schablonmässig inkomstberäkning för kooperativa bostadsföretag upphäves.

För att åstadkomma den önskade reduceringen av statsskatten föreslog utredningsmannen att ett särskilt avdrag å 400 kronor skulle medges vid beskattningen av egnahemsfastighet. Beloppet var så avvägt, att nettointäkten av en egnahemsfastighet med ett nuvarande taxeringsvärde å 40 000 kronor inte skulle stiga vid en höjning av taxeringsvärdet med en tredjedel. Departementschefen har emellertid förordat en annan metod, innebärande att procenttalet för villaschablonen nedsattes från 3 till 2,5, varjämte ett extra avdrag medges å 200 kronor. Det extra avdraget förutsattes skola ges endast om den skattskyldige mantalsskrivits å fastigheten. I dylika fall skulle — vid en höjning av taxeringsvärdet med 35 procent — inkomsten av villafastigheten bli mindre än för närvarande i de fall då nuvarande taxeringsvärde inte överstiger ca 50 000 kronor.

I de likalydande motionerna I: 412 och II: 522 hemställas att det extra avdraget bestämmes till 400 kronor och att avdraget medges i samtliga fall då intäkten skall beräknas enligt schablonmetoden. Som skäl härför har anförts att det i propositionen förordade avdraget inte blir tillräckligt om taxeringsvärdet stiger mer än vad departementschefen förutsatt. I motionerna

I: 415 och II: 521 återigen yrkas att procenttalet sätts till 1,5, varvid extra avdrag inte skulle ifrågakomma.

Vad först beträffar yrkandet i sistnämnda motioner så innebär detta att bruttointäkten skulle bli mindre än nu intill en höjning av taxeringsvärdet med 100 procent. Det står dock enligt utskottets mening klart att taxeringsvärdena å de fastigheter, det här rör, endast i mycket extrema fall kommer att fördubblas. I allmänhet torde höjningen inte bli större än $\frac{1}{3}$. Den i motionerna förordade procentsatsen skulle — enligt vad tidigare utförda beräkningar ger vid handen — innebära att det i en villafastighet insatta egna kapitalet i praktiken aldrig blir föremål för beskattning eller i varje fall beskattat endast efter några få tiondels procent. Å fastigheter, som är belånade i normal omfattning, skulle regelbundet uppkomma underskott. Enligt utskottets mening kan en så stor nedsättning av procenttalet inte anses motiverad. Utskottet avstyrker därför yrkandet i motionerna I: 415 och II: 521. Sättes procenttalet till 2 innebär detta att taxeringsvärdet kan höjas med 50 procent utan att bruttointäkten av fastigheten stiger. För smärre villafastigheter, för vilka taxeringsvärdena relativt sett höjes mest, skulle härigenom knappast någon eller endast en mindre skattelindring inträda. Däremot skulle ägare till större fastigheter få en inte obetydlig skattelättnad.

Enligt utskottets mening bör för erhållande av ett jämnt resultat metoden med en mindre nedsättning av procenttalet — därvid annat tal än 2,5 knappast bör ifrågakomma — kombinerad med ett extra avdrag begagnas. Fråga blir då om storleken av det extra avdraget. Mot varandra står i första hand förslaget i propositionen om extra avdrag med 200 kronor och yrkandet i motionerna I: 412 och II: 522 om extra avdrag med 400 kronor. Av nedanstående tabell framgår hur mycket nuvarande taxeringsvärde kan höjas i de olika fallen, utan att fastighetsinkomsten stiger.

Nuvarande taxeringsvärde	Utan ökning av fastighetsinkomsten kan höjning av taxeringsvärdet ske med följande procenttal	
	Enligt prop.	Enligt motionerna I: 412 och II: 522
15 000	73	126
20 000	60	100
25 000	52	84
30 000	47	73
40 000	40	60
50 000	36	52
60 000	33	47
75 000	30	41
100 000	28	36
130 000	26	32

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att höjningar med 50 procent knappast torde förekomma annat än i fråga om smärre egnahemsfas-

tigheter eller i sådana fall och sådana distrikt där taxeringsvärdet tidigare varit onormalt lågt. För fastigheter med taxeringsvärde upp till 25 000 kronor blir det emellertid som framgår av tabellen ingen skattehöjning enligt propositionsförslaget ens om taxeringsvärdet stiger med 50 procent. Enligt vad utskottet kunnat finna är det knappast troligt att opåkallade skattehöjningar inträder om propositionsförslaget genomförs. Däremot skulle bifall till yrkandet om extra avdrag å 400 kronor generellt sett gå utöver syftet att kompensera egnahemsägare för den väntade höjningen av taxeringsvärdena. Ett extra avdrag å 400 kronor skulle medföra skattelättnader av sådan storlek, att de måste ses som ett ensidigt gynnande av egnahemsägarna. Utskottet anser sig med hänsyn härtill böra förorda att det extra avdraget bestämmes till 200 kronor.

Det motionsvis framförda yrkandet att samma regler skall gälla inte bara för egnahemsfastigheter utan även för sommarnöjesfastigheter och andra fastigheter, vilkas inkomst beräknas efter samma schablonmetod, anser sig utskottet inte kunna biträda. Ett utsträckande av det extra avdraget till sommarnöjesfastigheter o. dyl., vilka regelmässigt har tämligen låga taxeringsvärden, skulle medföra att en mycket stor del av dessa fastigheter skulle ge underskott med därav följande komplikationer i taxeringsarbetet. Framhållas må även, att beträffande sistnämnda slag av fastigheter höjningen av fastighetsinkomsten i regel på grund av gällande avjämningsbestämmelser kommer att föranleda ingen eller blott högst obetydlig skattehöjning.

I motionerna I: 409 och II: 509 har yrkats att ett schablonavdrag å 200 kronor skall medges även vid beräkning av värdet av bostadsförmån å jordbruksfastighet. Utskottet vill emellertid erinra om att sådan bostadsförmåns värde inte — i motsats till vad som är fallet vid villaschablonen — står i direkt förhållande till taxeringsvärdet. Enbart den omständigheten att taxeringsvärdet höjs är inte tillräcklig såsom skäl för att höja bostadsförmånens värde. Utskottet får därför avstyrka bifall till det förevarande motionsyrkandet.

Skatteplikt för byggnad m. m.

I propositionen har föreslagits att skattepliktsgränsen för byggnad å annans mark skall höjas från 500 till 3 000 kronor. I motionerna I: 412 och II: 522 yrkas att propositionen i denna del skall avslås och att i stället garantibeloppet skall avjämnas nedåt till närmast lägre hela hundratal kronor. Härigenom skulle en höjning av skattepliktsgränsen bli onödig, eftersom avjämnningen medför att endast fastigheter med taxeringsvärde överstigande 3 900 kronor kommer att påverka inkomsttaxeringen.

Den i propositionen föreslagna ordningen innebär att kolonistugor o. dyl., som är belägna å annans mark, inte blir föremål för fastighetstaxering om värdet understiger 3 000 kronor. Den av motionärerna föreslagna ordningen synes förutsätta att den skattefria gränsen liksom hittills skall gå vid ett

värde av 500 kronor, men på grund av den föreslagna avjämningsregeln skall garantibelopp under 100 kronor — motsvarande ett taxeringsvärde å 4 000 kronor — inte tas till beskattning. En olägenhet med denna avrundning är att den skattskyldige får intresse av att dela upp sitt fastighetsinnehav i så många taxeringsenheter som möjligt; för varje enhet träder nämligen avjämningsregeln i funktion. Vidare blir följderna att en fastighet, som är uppdelad på flera ägare, helt kan undgå garantiskatt även om taxeringsvärdet är betydligt högre än 4 000 kronor. Utskottet finner det tveksamt om det i ett läge, då fastighetsbeskattningen står inför sin snara avveckling, kan vara lämpligt vidtaga en till sina verkningar så svårbedömbär åtgärd som den av motionärerna föreslagna. Det förevarande motionsyrkandet om avjämnning av garantibelopp avstyrkes därför av utskottet.

Ur förenklingssynpunkt torde det vara av visst värde att skattepliktsgränsen avseende byggnad å annans mark höjes till det av departementschefen förordade beloppet 3 000 kronor. Något nämnvärt skattebortfall torde inte föräntas av en sådan regel, vilken bör tillämpas redan vid 1957 års fastighetstaxering. Utskottet tillstyrker således propositionen även i förevarande del.

Med anledning av det i de likalydande motionerna I: 416 och II: 520 framställda yrkandet att bostad åt föreståndare i frikyrkoförsamling skall undantagas från skatteplikt för garantibelopp, får utskottet anföra följande. Efter förslag av Kungl. Maj:t i proposition nr 11 till 1954 års riksdag undantogs prästgård, som avses i ecklesiastik boställsordning, från skatteplikt. Beträffande anledningen till den föreslagna ändringen framhöll föredragande departementschefen att präst enligt det nya prästlönereglementet i regel inte längre ägde rätt till fri bostad utan närmast intog ställningen av hyresgäst gentemot pastoratet och att det därför var nödvändigt att vidtaga vissa ändringar i kommunalskattelagens regler om skatteförhållandena beträffande prästgård. För att befria tjänsteinnehavaren från skattskyldighet var två alternativ tänkbara. Enligt det ena kunde man nöja sig med att med bibehållen skatteplikt för prästgård överflytta skattskyldigheten från prästen till pastoratet. Enligt det andra alternativet skulle man gå ett steg längre och undantaga prästgårdarna från skatteplikt. I ett läge, där man tagit ett klart steg mot fastighetsskattens avveckling, syntes enligt departementschefens uppfattning vägande skäl inte kunna anföras för att beträffande en grupp av fastigheter införa helt nya skattskyldiga. Sådana skäl ansåg han inte föreligga, även om alternativet att befria prästgårdarna från skatteplikt ur principiell synpunkt inte var invändningsfritt. Utskottet vill understryka att speciella skäl anförts för att undanta prästgårdar från skatteplikt. Endast mycket tungt vägande skäl bör föräntas att man vidtar ändringar i skattepliktsreglerna under nu pågående avveckling av fastighetsskatten, allra helst om dess slutliga avskaffande som utskottet förutsatt är nära förestående. Tillika vill utskottet erinra om att från olika håll gjorda framställningar om undantag från skatteplikt för ga-

rantibelopp överlämnats till skattelagssakkunniga för utredning. Med det anförda avstyrker utskottet ifrågavarande motioner.

Sparstimulerande åtgärder

Utskottet övergår här efter till att behandla frågan om åtgärder i syfte att stimulera sparandet. I propositionen har i detta hänseende föreslagits, att det extra avdrag om 100 kronor för ensamstående och 200 kronor för äkta makar gemensamt, som nu medges vid beräkning av inkomst av kapital, skall höjas till 300 resp. 600 kronor.

I de vid riksdagens början väckta motionerna I: 309 och II: 390 har yrkats generell höjning av det extra avdraget till 200 kronor för ensamstående och 400 kronor för äkta makar gemensamt samt en ytterligare förhöjning med 150 resp. 300 kronor i den mån intäkten i förvärvskällan utgöres av avkastning å aktier eller föreningsandelar. I de i anledning av propositionen väckta motionerna I: 409 och II: 509 har yrkats avslag å propositionsförslaget i förevarande del i förening med skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning om åtgärder för att stimulera nysparandet.

Allmän enighet torde råda om det frivilliga enskilda sparandets stora betydelse för samhällsekonomin. Under en följd av år har också i olika sammanhang ifrågasatts åtgärder för att stimulera till en ökning av detta sparande. Från statsmakernas sida har även prövats olika möjligheter i detta hänseende, varvid såsom den mest vittsyftande torde få anses det år 1955 beslutade systemet för premiering av det frivilliga sparandet under åren 1955 och 1956. Utskottet delar den av departementschefen i förevarande proposition uttalade meningen att, även om premiesparandet i och för sig fått stor anslutning, det dock inte synes ha medfört ett nysparande av sådan storlek, att anledning för närvarande föreligger att vidare använda samma system. Fortsatta åtgärder i syfte att uppmuntra nysparandet är emellertid enligt utskottets mening synnerligen önskvärda. Ett ökat enskilt sparande innebär nämligen att den enskilde medborgaren i vidgad utsträckning avstår från löpande konsumtion och att ytterligare utrymme härigenom skapas för tillgodoseende av investeringsbehov i samhället, vilket inte minst i nuvarande läge är av största betydelse. Med hänsyn härtill är det angeläget, att de sparstimulerande åtgärderna vidtas utan dröjsmål.

Enligt utskottets mening är därvid den närmast till hands liggande lösningen att — såsom departementschefen föreslagit — höja det år 1955 införda schablonavdraget under inkomst av kapital. För att den önskvärda effekten i fråga om nysparandet skall uppnås bör en tämligen kraftig höjning ske. De i propositionen föreslagna beloppen synes utskottet härvidlag väl avvägda. Med nuvarande ränteläge innebär ett avdrag med 300 kronor för ensamstående och 600 kronor för äkta makar gemensamt att avkastningen på ett kapital av omkring 7 000 kronor för ogifta och 14 000 kronor för gifta blir fri från beskattning. För personer, vars sparkapital mera avsevärt understiger nämnda belopp, bör de föreslagna avdragen verka som

en kraftig stimulans till nysparande. Det bör nämligen beaktas, att det föreslagna avdraget i princip har samma verkan på avkastningen av sparkapital upp till nyssnämnda belopp som en räntehöjning med någon eller några procent.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i förevarande del. Det i motionerna I: 409 och II: 509 ställda avslagsyrkandet, som innebär att frågan om ytterligare sparstimulerande åtgärder skulle uppskjutas, avstyrkes således av utskottet. Vad beträffar yrkandet i motionerna I: 309 och II: 390 om skattefrihet för avkastning å aktier och föreningsandelar vill utskottet framhålla, att huvudsyftet med motionerna tillgodosetts genom det av utskottet tillstyrkta propositionsförslaget. I den mån så ej är fallet får utskottet, som inte anser det motiverat att införa särskilda bestämmelser för vissa slag av kapitalinkomster, avstyrka motionerna i denna del.

Motionsvis har framförts även andra förslag till sparfrämjande åtgärder eller förordats utredningar i ämnet. Sålunda har i motionerna I: 371 och II: 459 yrkats omedelbar lagstiftning av innebörd att avdrag vid inkomsttaxering skall medges för belopp som under beskattningsåret insatts på särskilt sparkonto i bank. Ett villkor borde dock vara att den skattskyldige ökat sina banktillgodohavanden under året med minst motsvarande belopp. Så länge medlen inestod på kontot skulle inte någon beskattning ske men vid uttag från kontot skulle det uttagna beloppet återföras till beskattning. Definitiv skattelättnad borde enligt motionärernas mening kunna komma i fråga för den som sparade på längre sikt. En viss maximering föreslås beträffande det belopp som årligen kunde insättas på sparkontot. I motionerna I: 216 och II: 258, vari skisseras ett liknande system, hemställs om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning rörande införande av sparkonto hos bank.

Vidare har amorteringssparandet uppmärksamrats i vissa motioner. Sålunda har — såsom ovan antytts — i motionerna I: 409 och II: 509 yrkats utredning och förslag till sådana åtgärder för stimulerande av nysparandet, att sparande i form av amortering av skuld kan premieras i samma utsträckning som övrigt sparande. Vidare har i motionerna I: 309 och II: 390 yrkats att avdrag skall medges för den del av amortering av skuld å bostadsfastighet, som överstiger ett belopp motsvarande 1,5 procent av fastighetens taxeringsvärde. Avdraget, som föreslås maximerat till 700 kronor, skulle även kunna ifrågakomma beträffande amortering av skuld å bostadsrättslägenhet.

Slutligen har i sistnämnda motioner förordats skattefrihet i viss utsträckning för medel, som skattskyldig använt till förvärv av bostad åt sig och sin familj. Motionärerna föreslår antagande av en förordning om bostadssparande, enligt vilken skattskyldig skall åtnjuta uppskov med taxeringen till kommunal och statlig inkomstskatt för medel, som under vissa år insatts å särskilt bostadskonto i bank eller annan penninginrättning, till belopp av sammanlagt högst 5 000 kronor eller, såvitt avser äkta makar, högst

10 000 kronor. I den mån medlen tas i anspråk för förvärv av eget hem eller för betalning av insats i bostadsrättsförening skall skattebefrielse äga rum. Uttas medlen för annat ändamål eller sker ej uttag inom viss tid återförs medlen till beskattning. Motionärerna syftar till att öka den för bostadsproduktion tillgängliga kapitaltillgången genom att stimulera till målsparande för bostadsändamål.

Utskottet har i det föregående framhållit att utskottet anser en ökning av det enskilda sparandet vara synnerligen angelägen. Även om det av utskottet tillstyrkta propositionsförslaget är ägnat att i hög grad främja detta sparande, bör enligt utskottets mening varje ytterligare möjlighet därtill noggrant prövas. Särskilt motionsförslagen om skatteuppskov för belopp som insätts på sparkonto anser utskottet värda att uppmärksammas. Med det antydda systemet är nämligen förbunden en premiering på det sättet, att den skattskyldige så länge medlen inestår på sparkontot tillgodogör sig ränta på det mot insättningen svarande skattebeloppet — en premieringsfaktor som synes utskottet vara av betydelse ur olika synpunkter. Sparkontosystemet synes även kunna inrymma möjligheter till en särskild stimulans åt det långsiktiga sparandet. Såsom en fördel med det skisserade systemet ser utskottet också att detsamma kan användas i resultatutjämnande syfte. Utan mer ingående undersökningar är det emellertid svårt att bedöma hur stora kostnader för statsverket, som ett sparkontosystem kan väntas medföra, och om de ur allmän synpunkt önskvärda verkningarna därav kan uppväga de med systemet förenade kostnaderna. Vidare torde ett system med skattepremiering för insättning på sparkonto aktualisera svårlösta tekniska problem, t. ex. om avdrag skall medges redan då källskatt uttas och i så fall vilket förfaringsätt som är lämpligast. Även i andra hänseenden torde närmare överväganden erfordras. Utskottet kan därför inte för närvarande förorda lagstiftning i ämnet men är däremot berett tillstyrka att en utredning kommer till stånd. Utredningens uppgift bör vara att allsidigt och förutsättningslöst söka utröna huruvida det är lämpligt och möjligt att skattevägen stimulera nysparande och vilka former som därvid bör komma i fråga. Utredningen bör alltså inte omfatta endast skattepremiering av sparkontoinsättningar utan även behandla frågan om stimulans av olika former av målsparande, t. ex. bostadssparandet. I första hand bör utredas om sparande i nu angivna former kan gynnas genom skattelättnad på ett eller annat sätt. Frågan om premiering av amorteringssparandet, vilket i och för sig självfallet är av största betydelse, anser utskottet vara av alltför intrikat natur för att böra tas upp till prövning i detta sammanhang. Nämnas bör att frågan om avdragsrätt för amortering av studieskulder redan är föremål för utredning av skattelagssakkunniga.

Med det anförda anser sig utskottet ha besvarat de föreliggande motionsyrkandena rörande skattelättnad för sparkontoinsättningar samt för bostads- och amorteringssparande. I den del yrkandena inte blivit tillgodosedda genom vad utskottet anfört avstyrkes desamma av utskottet.

Utskottet har slutligen att behandla det i såväl motionerna I: 309 och II: 390 som motionerna I: 371 och II: 459 framförda yrkandet om höjning av försäkringsavdragets maximibelopp. Genom beslut av 1955 års riksdag höjdes dessa från tidigare 200 kronor för ensamstående skattskyldiga och 400 kronor för äkta makar till 300 kronor respektive 600 kronor. Samtidigt gjordes den justeringen att det för gifta bestämda maximibeloppet förklarades skola gälla även för sådana ensamstående skattskyldiga, som har vårdnaden om barnbidragsberättigat barn. Genom höjningen avsågs främst att bereda möjlighet för de skattskyldiga att tillgodogöra sig avdrag för avgift till den allmänna sjukförsäkringen, vilka avgifter är avdragsgilla inom försäkringsavdragets ram. De nya bestämmelserna tillämpas första gången vid 1957 års taxering.

Utskottet vill erinra om att 1955 års förhöjning av försäkringsavdragets maximibelopp beräknats på grundval av preliminära uppgifter rörande storleken av de obligatoriska avgifterna till sjukförsäkringen. Det beräknades att, sedan dessa avgifter inrymts under försäkringsavdraget, detsamma med oförändrade maximibelopp lämnade utrymme för frivilliga försäkringar med i genomsnitt endast omkring 75 kronor för ensamstående och 200 kronor för gifta. Genom förhöjningen med 100 resp. 200 kronor bibehölls alltså i stort sett dåvarande utrymme för frivilliga försäkringar.

Motionsyrkanden av samma innebörd som de nu förevarande var föremål för prövning senast vid 1956 års höstriksdag. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 59 avstyrkte 1956 års bevillningsutskott yrkandena. Utskottet uttalade att de definitivt fastställda sjukförsäkringsavgifterna genomsnittligt sett inte avvek i nämnvärd grad från de preliminära uppgifter som låg till grund för 1955 års ställningstagande i ämnet samt att den för frivilliga försäkringar disponibla delen av försäkringsavdraget i huvudsak sålunda torde vara oförändrad i förhållande till tidigare. Utskottet framhöll även att 1955 års riksdags beslut rörande försäkringsavdrag för vissa ensamstående med barn innebar att utrymmet för frivilliga försäkringar i hög grad utökas för denna kategori skattskyldiga. Utskottet erinrade även om att de nya bestämmelserna tillämpas första gången vid 1957 års taxering. Någon erfarenhet av bestämmelsernas tillämpning i praktiken hade sålunda ännu inte stått att få. Först då sådan erhållits kunde det enligt utskottets mening bedömas om en ändring i förevarande hänseende var påkallad.

Vad 1956 års bevillningsutskott sålunda anfört anser utskottet alltjämt äga giltighet. Då några nya synpunkter som kan motivera ett frångående av den tidigare intagna ståndpunkten i föreliggande fråga inte anförts, kan utskottet inte förorda en förhöjning av försäkringsavdragets maximibelopp. Utskottet avstyrker således motionsyrkandena i denna del.

Övriga frågor

Slutligen har utskottet att behandla de i den förevarande propositionen framlagda förslagen om höjning av de skattefria bottenbeloppen för förmögenhet och kvarlåtenskap från 50 000 kronor till 80 000 kronor. I samband därmed upptar utskottet till behandling de vid riksdagens början väckta motionerna I: 209 och II: 254, vari yrkats att förordningen om kvarlåtenskapsskatt skulle upphöra att gälla med utgången av år 1957.

Utskottet vill i anledning av sistnämnda motionsyrkande erinra om att arvsskattesakkunnigas utredning rörande reformer med avseende å dödsbokeskattningen enligt vad departementschefen angivit i propositionen förväntas föreligga å sådan tid att förslag i ämnet kan föreläggas 1958 års riksdag. Med hänsyn härtill anser utskottet att riksdagen bör avvakta utredningsresultatet innan ställning tas till frågan om kvarlåtenskapsskattens avskaffande. Utskottet avstyrker således förevarande motioner.

Mot den i propositionen föreslagna höjningen av skattepliktsgränsen vid förmögenhetsskatten och kvarlåtenskapsskatten — vilken höjning får betraktas såsom ett provisorium i avvaktan på ställningstagandet till arvsskattesakkunnigas slutliga förslag — har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Förslaget till ändring i kommunalskattelagen synes böra kompletteras med en ändring av anvisningarna till 60 § i syfte att bringa de där intagna exemplen i överensstämmelse med ett repartitionstal å 2,5. I övrigt föranleder författningstexten inte särskilt yttrande från utskottets sida.

Utskottets hemställan

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 71 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas,

1) för sin del antaga följande såsom *utskottets förslag* betecknade

Förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928**(nr 370)***Kungl. Maj:ts förslag*

Härigenom förordnas, att 5 § 4 mom., 24 § 2 mom., 25 § 3 mom., 39 § 3 mom. och 47 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 samt anvisningarna till 47 § samma lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Utskottets förslag

Härigenom förordnas, att 5 § 4 mom., 24 § 2 mom., 25 § 3 mom., 39 § 3 mom. och 47 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 samt anvisningarna till 47 och 60 §§ samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

5 §.

4 m o m. Därest värdet av byggnad eller med varandra sammanhängande byggnader, som äro uppförda å mark, för vilken garantibelopp icke skall upptagas såsom skattepliktig inkomst för byggnadsägaren, understiger 3 000 kronor, föreligger icke skatteplikt för byggnaden eller byggnaderna.

24 §.

2 m o m. Är annan fastighet inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) och föreligger ej fall, som avses nedan i sista stycket, skall såsom intäkt av fastigheten upptagas ett belopp motsvarande för helt år räknat två och en halv procent av fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret. Finnes ej taxeringsvärde åsatt för året näst före taxeringsåret, beräknas intäkten på grundval av fastighetens värde, uppskattat enligt de grunder, som gällt för åsättande av taxeringsvärde för året näst före taxeringsåret.

Vad i — — — — — använda fastighetsdelen.

Har fastighet, — — — — — icke ske.

Vad i — — — — — publikt boställe.

25 §.

3 m o m. I fråga — — — liknande avgäld.

Utöver avdrag som i föregående stycke sägs må dock fysisk person, som blivit för året näst före taxeringsåret eller för taxeringsåret mantalsskriven

¹ Senaste lydelse av 5 § 4 mom. och anvisningarna till 47 § se 1953:400, av 24 § 2 mom. se 1954:43, av 25 § 3 mom. se 1954:51, av 39 § 3 mom. se 1955:122, av 47 § se 1954:44 samt av anvisningarna till 60 § se 1954:158.

å honom tillhörig fastighet, som avses i 24 § 2 mom., i fråga om nämnda fastighet åtnjuta ett extra avdrag med, för helt år räknat, 200 kronor, dock högst med det belopp, som jämlikt sistnämnda lagrum skall upptagas såsom intäkt av fastigheten. Äger skattskyldig endast del av fastigheten, skall avdraget i motsvarande mån nedsättas. Vad i detta stycke stadgas skall gälla jämväl beträffande oskift dödsbo under förutsättning att någon delägare i boet blivit mantalsskriven å fastigheten.

Har fastighet, — — — — — använda fastighetsdelen.

39 §.

3 m o m. Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmåles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 300 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 600 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

(Se vidare anvisningarna.)

47 §.

För fastighet, som året näst före taxeringsåret varit skattepliktig, beräknas garantibelopp till två och en halv procent av fastighetens taxeringsvärde förstnämnda år. Garantibeloppet upptages inom den kommun, där fastigheten är belägen, såsom skattepliktig inkomst för fastighetens ägare. Såsom ägare anses jämväl den, vilken innehar fastighet med fideikommissrätt eller eljest utan vederlag besitter fastighet på grund av testamentariskt förordnande.

Vad som — — — — — anslagen jord.

Såsom innehavare — — — — — såsom innehavare.

Skall avkastning — — — — — fastighetens skogsvärde.

Där beträffande — — — — — ingående skogsvärdet.

Garantibelopp beräknas — — — — — hänsyn härtill.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 47 §.

Till ledning — — — — — följande e x e m p e l.

1. Har rörelseidkare, som använder av honom ägd fastighet i rörelsen, gjort sådan omläggning av räkenskapsår att beskattningsåret kommit att omfatta 9 månader, beräknas garantibeloppet till 9/12 av det belopp, som motsvarar två och en halv procent av fastighetens taxeringsvärde. Har beskattningsåret kommit att omfatta 15 månader, beräknas garantibeloppet till 15/12 av nyss angivet belopp.

2. Har i fall, då beskattningsår sammanfaller med kalenderår, fastighet bytt ägare den 1 september beskattningsåret, beräknas garantibeloppet för den tidigare ägaren till 8/12 och för den nye ägaren till 4/12 av det belopp, som motsvarar två och en halv procent av fastighetens taxeringsvärde.

3. Har en rörelseidkare gjort sådan omläggning av räkenskapsår att det beskattningsår, som ligger till grund för 1958 års taxering, omfattar tiden 1/7 1956—31/12 1957 samt har han för sin rörelse förvärvat en fastighet den 1 september 1956 och en annan fastighet den 1 april 1957, beräknas garantibeloppet vid nyssnämnda taxering för förstnämnda fastighet till 16/12 och för sistnämnda fastighet till 9/12 av vad som motsvarar två och en halv procent av respektive fastigheters taxeringsvärden.

Gällande lydelse

till 60 §.

Utskottets förslag

till 60 §.

Till ledning — — — — — följande e x e m p e l.

1. Ett aktiebolag har hemort i en kommun, som består av tre församlingar. Bolaget äger en fastighet i envar av dessa församlingar; fastigheternas taxeringsvärden utgöra respektive 25 000 kronor, 75 000 kronor och 100 000 kronor.

Om den — — — — — 56—59 §§.

2. I en kommun finnes ett municipalsamhälle. En person A är bosatt inom det utanför municipalsamhället belägna området av kommunen. A äger de inom kommunen belägna fastigheterna B och C, av vilka C ligger inom municipalsamhället. Fastigheternas taxeringsvärden utgöra respektive 30 000 kronor och 70 000 kronor.

A:s beskattningsbara — — — på municipalsamhället.

3. En person — — — å municipalsamhället.

1. Ett aktiebolag har hemort i en kommun, som består av tre församlingar. Bolaget äger en fastighet i envar av dessa församlingar; fastigheternas taxeringsvärden utgöra respektive 40 000 kronor, 120 000 kronor och 160 000 kronor.

2. I en kommun finnes ett municipalsamhälle. En person A är bosatt inom det utanför municipalsamhället belägna området av kommunen. A äger de inom kommunen belägna fastigheterna B och C, av vilka C ligger inom municipalsamhället. Fastigheternas taxeringsvärden utgöra respektive 60 000 kronor och 140 000 kronor.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling och skall, såvitt avser 5 § 4 mom., första gången tillämpas vid 1957 års allmänna fastighetstaxering. I övrigt skola äldre bestämmelser fortfarande gälla i fråga om 1957 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1957 eller tidigare år.

2) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 10 § och 11 § 1 mom. för-

ordningen den 26 juli 1947 (nr 577) om statlig förmögenhetsskatt;

3) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt; samt

4) för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 22 § 1 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623);

B) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att förslag om fastighetsskattens slutliga avveckling måtte föreläggas senast 1960 års riksdag samt att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa härför erforderlig utredning;

C) att riksdagen måtte, i anledning av de likalydande motionerna I: 216 av herr Bengtson m. fl. samt II: 258 av herrar Pettersson i Norregård och Andersson i Björkäng, de likalydande motionerna I: 309 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 390 av herr Cassel m. fl., såvitt motionerna avser bostads-sparande, ävensom de likalydande motionerna I: 371 av herr Aastrup och II: 459 av herr Kollberg m. fl., såvitt motionerna avser sparkonto hos bank, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig och förutsättningslös utredning rörande åtgärder för att stimulera sparandet; samt

D) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 209 av herr Ohlon m. fl. och II: 254 av herr Ohlin m. fl.,

2) de likalydande motionerna I: 215 av herrar Gustafsson och Sundin samt II: 259 av herr Nilsson i Tvärålund,

3) de likalydande motionerna I: 216 av herr Bengtson m. fl. samt II: 258 av herrar Pettersson i Norregård och Andersson i Björkäng,

4) de likalydande motionerna I: 309 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 390 av herr Cassel m. fl.,

5) de likalydande motionerna I: 371 av herr Aastrup och II: 459 av herr Kollberg m. fl.,

6) de likalydande motionerna I: 409 av herr Werner m. fl. och II: 509 av herr Onsjö m. fl.,

7) de likalydande motionerna I: 410 av herr Sörlin m. fl. och II: 510 av herr Jacobson i Vilhelmina m. fl.,

8) de likalydande motionerna I: 412 av herr Spetz m. fl. och II: 522 av herr Sjölin m. fl.,

9) de likalydande motionerna I: 413 av herr Spetz och II: 523 av herr Sjölin m. fl.,

10) de likalydande motionerna I: 414 av herrar Hansson och Anders Johansson samt II: 519 av herr Strandh,

11) de likalydande motionerna I: 415 av herrar Birke och Arrhén samt II: 521 av herr Bengtsson i Göteborg m. fl.,

12) de likalydande motionerna I: 416 av herr Lindblom m. fl. och II: 520 av herr Ahlsten m. fl.,

13) de likalydande motionerna I: 417 av herr Hagberg m. fl. och II: 525 av herr Nilsson i Svalöv m. fl., samt

14) motionen II: 524 av herrar Larsson i Hedenäset och Nilsson i Tvärålund,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 28 mars 1957

På bevillningsutskottets vägnar:

EDGAR SJÖDAHL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjö Dahl, Hagberg, Spetz, Eriksson, Snygg, Söderquist, Rune Johansson, Niklasson, Erik Jansson och Bengtson; samt

från andra kammaren: herrar Olsson*, Kollberg, Sundström, Nilsson i Svalöv, Brandt, Gustafson i Göteborg, Allard, Kärrlander, Vigelsbo och Strandh.

* Icke närvarande vid justering av betänkandet.

Reservationer

I) av herrar Spetz, Söderquist, Kollberg, Gustafson i Göteborg och Strandh, vilka ansett

a) dels att den del av utskottets yttrande, som nederst å s. 39 börjar med orden »Utskottet vill» och å s. 40 slutar med orden »obetydlig skattehöjning», bort ha följande lydelse:

»På i motionerna anförda skäl vill utskottet förorda bifall till motionärernas yrkande i detta avseende liksom även till yrkandet att samma regler skall gälla samtliga fastigheter som avses i 24 § 2 mom.»

dels ock att utskottets hemställan under punkten A 1) bort ha följande lydelse:

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 71 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt i anledning av de likalydande motionerna I: 412 av herr Spetz m. fl. och II: 522 av herr Sjölin m. fl.,

1) för sin — — — (= utskottet s. 46 rad 2 nedifrån — s. 47 rad 5 nedifrån) — — — publikt boställe.

Kungl. Maj:ts förslag

25 §.

3 m o m. I fråga — — — — — liknande avgäld.
 Utöver avdrag som i föregående stycke sägs må dock fysisk person, som blivit för året näst före taxeringsåret eller för taxeringsåret mantalsskriven å honom tillhörig fastighet, som avses i 24 § 2 mom., i fråga om nämnda fastighet åtnjuta ett extra avdrag med, för helt år räknat, 200 kronor dock högst med det belopp, som jämlikt sistnämnda lagrum skall upptagas såsom intäkt av fastigheten. Äger skattskyldig endast del av fastigheten, skall avdraget i motsvarande mån nedsättas. Vad i detta stycke stadgas skall gälla jämväl beträffande oskift dödsbo under förutsättning att någon delägare i boet blivit mantalsskriven å fastigheten.

Har fastighet, — — — använda fastighetsdelen.

39 §.

3 m o m. Fysisk person, — — — (= utskottet s. 48 rad 10 uppifrån — s. 49 rad 4 nedifrån) — — — tidigare år.

b) att utskottet — under hänvisning till innehållet i de likalydande motionerna I: 209 av herr Ohlon m. fl. och II: 254 av herr Ohlin m. fl. — bort under punkten A 3) hemställa,

att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

förordning om upphävande av förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt

Härigenom förordnas, att förordningen den 26 juli 1947 om kvarlåtenskapsskatt skall upphöra att gälla med utgången av år 1957.

II) av herrar *Hagberg* och *Nilsson* i Svalöv, vilka

a) anfört följande:

I de likalydande motionerna I: 417 av herr *Hagberg* m. fl. och II: 525 av herr *Nilsson* i Svalöv m. fl. har bl. a. hemställts, att, i fall då rörelseinkomst skall tagas till beskattning i flera kommuner, inkomst intill ett belopp motsvarande 5 % av taxeringsvärdet alltid skall beskattas i fastighetskommunen. Såsom motionärerna anfört, innebär en sänkning av repartitionstalet, att en faktisk ändring i fördelningen av rörelseinkomst äger rum. Det hade därför enligt vår mening varit ytterst angeläget att riksdagen redan nu fattade beslut i enlighet med motionärernas yrkande. Då emellertid bevillningsutskottet i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställt om förslag senast till 1960 års riksdag rörande fastighetsskattens fullständiga avveckling och därvid förutsatt, att även här berörda fråga närmare skall utredas, samt det på grund härav icke nu kan anses föreligga förutsättningar för ett bifall till motionerna, har vi funnit oss böra avstå från att fullfölja motionärernas berörda yrkande.

I samma motioner hemställes, att den nuvarande schablontaxeringen av en- och tvåfamiljsfastigheter skall ersättas av sådan taxering, som gäller beträffande annan fastighet i övrigt. Vi tillstyrker nämnda förslag.

I de likalydande motionerna I: 309 av herr *Ewerlöf* m. fl. och II: 390 av herr *Cassel* m. fl. föreslås bl. a., att avdrag skall få ske vid taxeringen till såväl kommunal som statlig inkomstskatt för visst bostadssparande samt visst amorteringssparande. I likhet med bevillningsutskottet anser vi, att en allsidig och förutsättningslös utredning rörande åtgärder för att stimulera sparandet bör igångsättas. Denna bör emellertid enligt vår mening även omfatta amorteringssparande av samma eller liknande art som motionärerna angivit. Vi förordar, att detta gives tillkänna i skrivelse till Kungl. Maj:t.

I de likalydande motionerna I: 209 av herr *Ohlon* m. fl. och II: 254 av herr *Ohlin* m. fl. hemställes, att förordningen om kvarlåtenskapsskatt skulle upphöra att gälla från utgången av år 1957. I princip anser vi detta yrkande vara synnerligen befogat. Då emellertid frågan hänskjutits till en kommitté, vilken enligt givna direktiv är oförhindrad att föreslå kvarlåtenskapsskattens avskaffande, samt enär anledning föreligger att antaga, att sådant förslag skall föreläggas 1958 års riksdag, har vi ansett oss kunna avstå från att nu ställa särskilt yrkande.

b) under punkten A 1) hemställt,

att riksdagen måtte — med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 71 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt i anledning av de likalydande motionerna I: 417 av herr *Hagberg* m. fl. och II: 525 av herr *Nilsson* i Svalöv m. fl. — för sin del antaga det såsom utskottets förslag betecknade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med de ändringar och tillägg, att 24 §, 25 § 1 mom., 45 §, 46 § 1

mom. samt anvisningarna till 25 §, punkterna 2 och 3 av anvisningarna till 24 §, punkt 1 av anvisningarna till 36 §, punkt 2 av anvisningarna till 38 § och punkt 1 av anvisningarna till 54 § skall erhålla den i nämnda motioner angivna lydelsen ävensom att 25 § 3 och 4 mom., punkt 6 av anvisningarna till 24 § och punkt 3 av anvisningarna till 39 § skall upphöra att gälla.

c) ansett att utskottet under punkten C bort hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av de likalydande motionerna I: 216 av herr Bengtson m. fl. samt II: 258 av herrar Pettersson i Norregård och Andersson i Björkäng, de likalydande motionerna I: 309 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 390 av herr Cassel m. fl., såvitt motionerna avser bostads- och amorteringssparande, ävensom de likalydande motionerna I: 371 av herr Aastrup och II: 459 av herr Kollberg m. fl., såvitt motionerna avser sparkonto hos bank, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig och förutsättningslös utredning rörande åtgärder för att stimulera sparandet.

III) av herrar *Hagberg, Spetz, Söderquist, Kollberg, Nilsson* i Svalöv, *Gustafson* i Göteborg och *Strandh*, vilka ansett att utskottet — under hänvisning till innehållet i de likalydande motionerna I: 309 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 390 av herr Cassel m. fl. samt de likalydande motionerna I: 371 av herr Aastrup och II: 459 av herr Kollberg m. fl. — bort under punkterna D 4) och D 5) hemställa,

att riksdagen för sin del måtte antaga följande

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 46 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas att 46 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla följande ändrade lydelse.

46 §.

2 mom. I hemortskommunen — — — allmän sjukförsäkring.

Därest skattskyldig — — — nämnda tid.

Avdrag, som i första stycket 3) här ovan avses, skall beräknas till ett belopp av minst 150 kronor eller, om skattskyldig under beskattningsåret varit gift eller levt tillsammans med andra maken, för dem båda gemensamt till ett belopp av minst 300 kronor. Härjämte skall gälla, att nu avsett av-

drag ej må för skattskyldig åtnjutas till högre belopp än 400 kronor; dock att, om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levttillsammans med andra maken, ifrågavarande avdrag för dem båda gemensamt må åtnjutas med högst 800 kronor. Avdrag med högst 800 kronor må vidare åtnjutas om skattskyldig under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställes änka, änklings eller frånskild) och haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, som stått under hans vårdnad och för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1958; dock att äldre bestämmelser skola gälla i fråga om 1958 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1958 eller tidigare år.

IV) av herrar *Niklasson, Bengtson* och *Vigelsbo*, vilka anfört följande:

Sparandet får med varje år en alltmer ökad aktualitet. Den omdaningsprocess, som försiggår på snart sagt alla områden inom samhällslivet, kräver investeringar av väldiga mått. För att utvecklingen skall fortgå utan störningar är det nödvändigt att en betydande del av dagens produktion avsättes för nyskapande ändamål.

Från statsmakternas sida har man därför gått in för vissa åtgärder att stimulera ett ökat sparande, exempelvis försäkringssparande, premiesparande etc. I föreliggande betänkande behandlas också vissa förslag till sparfrämjande åtgärder.

I motionerna I: 409 av herr *Werner* m. fl. och II: 509 av herr *Onsjö* m. fl. har bl. a. upptagits frågan om premiering av det sparande som sker genom amortering av skulder. Denna form av sparande torde utan tvivel vara den mest betydelsefulla av alla och ofta den enda form som är möjlig för skuldsatta företagare. Utskottets majoritet har avvisat kravet på utredning i detta hänseende under motivering att denna sak är av alltför intrikat natur men erinrar samtidigt att utredning pågår om avdragsrätt för studieskulder.

För de människor, som ej har möjlighet att spara på annat sätt än genom att göra avbetalningar på sina skulder och ofta för den skull måste pressa ned sin privata konsumtion till det yttersta, måste det dock framstå som en orättvisa att deras sparande ej lönas på samma sätt som sparande i andra former.

Vi bortser ej från att svårigheter möter för den praktiska tillämpningen av åtgärder i detta syfte liksom att risk för missbruk kan förekomma här såväl som beträffande andra former av sparpremiering. Men det torde väl ej vara uteslutet att här finna framkomliga vägar.

Skall premiering av sparande genom skattelättnader bli en bestående anordning torde väl de olika formerna få samordnas. Man kommer då måhända fram till ett samordnat avdrag vid inkomsttaxeringen, baserat på det sparande i olika former, som den skattskyldige under året sammanlagt kunnat uppnå och som kan styrkas genom uppgifter i deklARATIONEN. Att där-

vidlag styrka att skuldamortering skett utan ianspråktagande av på annat sätt sparade medel torde väl vara möjligt. Givetvis kan andra utvägar tänkas ifrågakomma.

Vi anser därför att utskottet under punkten D 6) bort hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av de likalydande motionerna I: 409 av herr Werner m. fl. och II: 509 av herr Onsjö m. fl., i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning och förslag till sådana åtgärder för stimulerande av nysparandet, att sparande i form av amortering av skuld kan premieras i samma utsträckning som övrigt sparande.